

Tartalomjegyzék	1.
Előszó	4.
I. A KÖRNYEZETÁLLAPOT ÉRTÉKELÉSE ÉS LEÍRÁSA	5.
1. A Település környezetének általános jellemzése	6.
1.1. Területi lehatárolás	6.
1.2. Terület, lakos szám, népsűrűség	6.
1.3. Gazdaságföldrajz	7.
1.4. Infrastruktúra, közigazgatás	9.
2. A környezeti elemek állapota	10.
2.1. Levegő	10.
2.1.1. A környezeti levegő minősége	13.
2.1.2. A légszennyező források kibocsátása	22.
2.2. Vizek	27.
2.2.1. Felszíni vizek	27.
2.2.2. Felszín alatti vizek	28.
2.3. A földtani és talajtani adottságok, területhasználatok	28.
2.3.1. Földtani és talajtani adottságok	28.
2.3.2. Földhasznosítás	28.
2.3.3. Állattartás	29.
2.3.4. Talajdegradációs folyamatok, talajállapot változás	30.
2.3.5. Szennyezett területek, kármentesítés	30.
2.3.6. Ásványvagyon	30.
3. Az épített környezet állapota	30.
3.1. A települési környezet	30.
3.1.1. Infrastruktúra	30.
3.1.1.1. Ivóvízellátás	30.
3.1.1.2. Kommunális szennyvízkezelés, gyűjtés, elvezetés, tisztítás	31.
3.1.1.3. Csapadékvíz elvezetés	32.
3.1.1.4. Út és vasút hálózat	32.
3.1.1.5. Energia hálózat	32.
3.1.1.6. Egyéb infrastruktúra	33.
3.1.2. Köztisztaság	33.
3.1.3. Felhagyott ipari és egyéb területek	34.
3.2. Épített környezet	34.
3.2.1. A település rövid története	34.
3.2.2. Építészeti emlékek, műemlékek	37.
3.2.3. Rendezési tervek	38.
3.2.4. Településszerkezet	38.
4. Természetvédelem	38.
4.1. Védett területek objektumok	38.
4.1.1. Országos jelentőségű védett területek	38.
4.1.2. Helyi jelentőségű védett területek	38.
4.2. Nem védett területek természeti értékei	38.

5. Önállóan kezelt hatótényezők	39.
5.1. Hulladék	39.
5.1.1. Települési szilárd hulladék	39.
5.1.2. Települési folyékony hulladék	40.
5.1.3. Ipari hulladékok	40.
5.1.4. Mezőgazdasági hulladékok	41.
5.1.5. Veszélyes hulladékok	41.
5.2. Zaj- és rezgés elleni védelem	42.
5.2.1. Közlekedési zaj	43.
5.2.2. Ipari zaj	43.
5.2.3. Szolgáltató tevékenységek zajhatása	43.
5.2.4. Rezgésterhelés	44.
5.2.5. Elektroszmog	44.
5.3. Környezetbiztonság	44.
5.3.1. Ipari létesítmények	44.
5.3.2. Potenciális veszélyforrások	44.
5.3.3. Környezeti kárelhárítás	44.
6. Összefoglalás (SWOT analízis)	45.
II. TELEPÜLÉSI KÖRNYEZETVÉDELMI PROGRAM	46.
1. Előzmények a programkészítés indokai, alapjai	47.
1.1. A környezetvédelem jogi szabályozása	47.
1.2. Kitűzött célok	49.
1.2.1. A Település Környezetvédelmi Programja	49.
1.2.2. A TKP feladata	49.
1.2.3. Módszer	49.
1.2.4. Várható eredmények	49.
1.3. A TKP tervezett életciklusa	49.
1.4. A TKP és a Nemzeti Környezetvédelmi Program kapcsolata	50.
1.4.1. Az egyes környezeti elemek védelmének feladatai	50.
2. A Település általános jellemzése	55.
3. A Település környezetvédelmi helyzete	56.
4. A Település Környezetvédelmi Programja	58.
4.1. A települési környezet tisztaságának védelme	59.
4.1.1. A köztisztaság biztonságos fenntartása	59.
4.1.2. Felszíni vizek védelme	61.
4.2. Kül-, és belterületi csapadékvíz elvezetés	62.
4.3. Kommunális szennyvízkezelés	64.
4.4. Hulladékkezelés	66.
4.4.1. Megyei hulladékgazdálkodási programot kiszolgáló infrastruktúra fejlesztése	66.
4.4.2. Veszélyes hulladékok gyűjtése, kezelése	68.
4.5. Lakossági és szolgáltatási eredetű zaj-, rezgés-, és légszennyezés elleni védelem	70.
4.5.1. Zaj-, és rezgés elleni védelem	70.

4.5.2. Légszennyezés elleni védelem	72.
4.6. Helyi közlekedésszervezés	74.
4.7. Vízbázis védelem	77.
4.8. Energiagazdálkodás	79.
4.8.1. Települési energiahatékonysági program	79.
4.8.2. Megújuló energiahasznosítási program	81.
4.9. Zöldfelület gazdálkodás	83.
4.10. Rendkívüli környezetszennyezés elhárítása és a környezeti kár csökkentése felkészülési program	84.
4.11. Egyéb programok	86.
4.11.1. Természet és tájvédelem	86.
4.11.2. Tudatformálás, környezettudatos magatartás	87.
4.11.3. Intézményi háttér program	89.
5. Összefoglaló értékelés	90.
6. Felhasznált szakmai anyagok, szakirodalom	91.

ELŐSZÓ

A Környezetvédelmi törvény 46. § (1) b) előírja, hogy a településeknek környezetvédelmi programot kell kidolgozniuk a megyei, illetve az országos programokkal összhangban.

Eger Megyei Jogú Város a környező településekkel 2001-ben közös programot készített.

A program 5 éves felülvizsgálata elmaradt, ezért valójában új környezetvédelmi programot készítettünk, úgy, hogy a korábbi anyag megállapításaira támaszkodtunk.

Egy ilyen program megléte feltétele annak, hogy a legkülönbélebb környezetvédelmi területeken pályázhasson az Önkormányzat, de ennél sokkal fontosabb, hogy a településen élők ismerjék saját környezeti értékeiket, környezetvédelmi helyzetüket, rendelkezzenek olyan programmal mely a helyzet javítását, vagy legalábbis szinten-tartását eredményezi.

Az önkormányzatok számára mindig fontos volt a helyi közösség épített-, és természeti értékeinek védelme. Íme ennek bizonyítására egy 1638-ból származó rendelet, melyet a Fogarasi Felsőszék fogalmazott jogszabállyá:

„ Art. 2. Az patakokban kik Városon által folynak, semmi némű rusnyaságot önteni, szemetet belé hánni, ganét rea hordani, árnyék széket rea tsinálni, bőřöket benne ásztatni, bélt moslékot, dögöt és rusnya lúgot belé ne öntsenek, és véres ruhát belé ne mossanak. A szőcsök is bőřöket patakokba ne áztassanak, és edgy szóval az Városon által folyó Patakban az VÁROS között semmi rusnyaságot belé ne öntsenek, sebenne ne cselekedjenek, melyekben ha valaki deprehendáltatik, először 1 forintra, másodszor 2 forintra, harmadszor 3 forintra et sic consequenter toties quoties büntetessék meg.”

„És ha kik kéményeket tisztán nem tartják, az elébbi rendelés szerént 1 forintra büntetessenek.”

„Molnárok senki parantsolatnyára az VÁROSrul a vizet el ne vegyék, hogy elegendő víz városon ne légyen, alióquin veréssel büntetessenek.”

A fenti szabályozást az élet kényszerítette ki az élni és élni hagyni szükségszerűségével ember-ember és ember-természet viszonylatában. Ma már tudjuk, hogy a „gondolkodj globálisan, cselekedj lokálisan” szlogenben benne van az a felismerés, hogy Bolygónk egy egységes ökoszisztéma és minden ember, minden település „magatartása” nyomot hagy állapotában.

A rendkívül sokrétű alapinformáció és programlehetőség dokumentálhatósága és áttekinthetősége érdekében tervezési munkánk során az alábbi önálló részekből épülnek fel:

- A KÖRNYEZETI ÁLLAPOT LEÍRÁSA, ÉRTÉKELÉSE
- TELEPÜLÉSI KÖRNYEZETVÉDELMI PROGRAM

Ezúton szeretnénk köszönetet mondani a Hivatal-, és az Önkormányzati cégek dolgozóinak az egyeztetéseken nyújtott segítségükért, a rendelkezésükre álló információk, adatok átadásáért és nem utolsó sorban a program készítéséhez nyújtott hasznos ötletekért.

Reméljük, hogy a „száraznak” tűnő leíró és elemző, illetve programot adó részek olvasása közben és különösen a megvalósítás során minden résztvevőt az a felismerés hatja át, hogy sikerült a település érdekében egy hasznos dokumentumot összeállítanunk.

Eger, 2010. november

I.

A KÖRNYEZETI ÁLLAPOT LEÍRÁSA, ÉRTÉKELÉSE

1. A TELEPÜLÉS KÖRNYEZETÉNEK ÁLTALÁNOS JELLEMZÉSE

1.1. Területi lehatárolás

Eger és környékének földrajzi adottságai

Eger az Egri-Bükkalja kistáj területén található. A kistáj Heves és Borsod-Abaúj-Zemplén megyében helyezkedik el. Területe 426 km² (a középtáj 24,9%-a, a nagytáj 3,9%-a)

Területhasznosítás

Típus	%	Hektár
1. lakott terület	6,5	2762,6
2. szántó	35,5	15121,0
3. kert	1,5	648,7
4. szőlő	15,6	6654,1
5. rét, legelő	12,5	5304,7
6. erdő	27,7	11787,3
7. vízfelszín	0,7	276,7

Forrás: Magyarország kistájainak katasztere

1.2. Terület, lakos szám, népsűrűség

A város területe: 9224 ha, lakosainak száma: 56593 fő (2010)
56429 fő (2009)
56082 fő (2008)
56647 fő (2007)
56274 fő (2006)
56317 fő (2005)
56458 fő (2004)
56696 fő (2003)
57695 fő (2002)
58173 fő (2001)
57289 fő (2000)

Népsűrűsége az átlagosnál sűrűbb (2008: 611,8 fő/km²).

A lélekszám az utóbbi évek adatait tekintve stagnál, de 2001 év végéhez képest – 2,8%-os a csökkenés.

Ezzel együtt nő az időskorúak aránya. A kedvezőtlen népességszám változás háttérében az áll, hogy 1980-tól a migráció, 1990-től pedig a természetes népmozgalom is veszteségessé vált. A hátrányos népesedési folyamatok érintették a korszerkezetet is: a gyermekkorúak aránya alig haladja meg a 65 év felettiekét (2001: 15,4, ill. 14,8%). Főleg Egernek köszönhetően az iskolázottsági szint felülmúlja az országos átlagot, de az nem kedvező, hogy a diplomások közel 90%-a Egerben él. A belföldi vándorlási különbözet a megye városai közül egyedül itt pozitív ezer lakosra vetítve 8,1.

A vallási összetétel megítélését befolyásolja, hogy a népesség közel $\frac{1}{4}$ része felekezeten kívüli vagy ismeretlen vallású. A római katolikusok abszolút többsége így is egyértelmű (2001: 63,8%), a lakosság kerekén 1/10-e református. A népesség túlnyomó része (2001: kb. 94%) magyar, ezen kívül csak a cigányság érdemel említést (2,2%)

A munkaerő-piaci mutatók alapján véve az országos átlag körül mozognak: 2001-ben a népesség gazdasági aktivitása 38,3%-os, a munkanélküliek aránya pedig 8,2%. A foglalkozási szerkezet is megfelelt az országos átlagnak. 2007 nyarán a munkanélküliek aránya (5,5%) az országos átlag alatti, a települések közötti érzékelhető különbségekkel.

1.3. Gazdaságföldrajz

A kistáj 126 és 420 m közötti tszf-i magasságú, enyhén D-DK-nek lejtő hegységelőtéri dombság. Felszínének 60%-a közepes magasságú, 40%-a alacsony dombhátakból és lejtőkől áll, amelyeket hegyláb felszínként, ill. hegységelőtéri lejtőként értelmezhetünk. Az előző átlagmagassága 300, az utóbbié 150 m tszf. A Bükkhöz forrt hegyláb felszín közel É-D-ii futású völgyekkel erősen felszabdalt, völgyközi hátakra tagolt. Az átlagos vízfolyássűrűség 5 km/km^2 , az É-i és Ny-i részen 5 feletti, D-en, DK-en 1-2 közötti értékű. A relatív relief átlagos értéke 70 m/km , É-ről D-re és Ny-ról K-i irányba csökkenő tendenciájú, az É-i, ÉNy-i peremeken 100 m/km^2 feletti, D-en, DK-en 50 m/km^2 alatti. A felszín szoliflukcióval jelentősen átformált. A DNy-i kitétségszerű lejtők, különösen a kistáj Ny-i, DNy-i részén, nagymértékben erózióveszélyes.

A kistáj felszínének kb. 30%-át szénhidrogén-indikációs oligocén slír, márga, homok fedi, benne triász karbonátos kibukkanásokkal. Előfordulása az É-i részre jellemző. D-ebbre haladva közel K-Ny-i sávban alsó-miocén (kb. 17 millió éves) riolittufa található (30%), aminek sajátos lepusztulási formái a „kaptárkövek” (Egerszalók, Cserépváralja). A DNy-i részt főként a tenger visszahúzódását követően több fázisban pliocén homokos, agyagos, márgás üledékek fedték be, több 100 Mt-és lignittelepeket rejtve magukban. A felszín D-i peremén pleisztocén lejtőanyagok találhatóak, amelyekbe a szoliflukció löszanyagot is kevert. Jellemző szerkezeti iránya az ÉK-DNy-i. Magas szeizmicitásértékű terület.

Mérsékelt meleg, száraz éghajlatú kistáj. Egész évben 1850 órát meghaladó napfénytartam jellemző. Nyáron 750-760 órán, télen mintegy 180 órán át süt a nap. Az évi középhőmérséklet 9-10 °C. A fagymentes időszak hossza 185 nap. Az évi legmagasabb hőmérsékletek értéke 30,0-33,0 °C, a legalacsonyabb hőmérsékleteké -15,0 és -17,0 °C között változik. Az évi csapadékösszeg 600 mm. A tenyészidőszakban 340-380 mm csapadék várható. Évente 40-50 hóval fedett nap a valószínű, az átlagos vastagsága 25-30 cm körüli. A leggyakoribb szélirány az ÉNy-i, de majdnem ekkora a DNy-i szél aránya is. Az átlagos szélsébség 2,5 m/s közötti.

Eger			
Év	Lehullott csapadék, mm	Csapadékos napok száma (legalább 0,1 mm)	Szeles napok száma $v \geq 10$ m/s
2000	418	70	121
2005	755	142	112
2006	633	142	92
2007	576	124	154
2008	566	142	121

Eger			
Év	Közép-	Maximális-	Minimális-
	hőmérséklet °C		
2000	11,5	36,9	-13,4
2005	10,0	34,3	-13,6
2006	10,4	34,1	-15,8
2007	11,5	38,6	-8,1
2008	11,4	36,2	-12,1

A Tarnába folyó Kígyós-pataktól K-re párhuzamosan D-nek futó kis vízfolyások (Szóláti-, Laskó-, Ostoros-, Noszvaji-, Kánya-, Hór-, Nádér-patak) völgyei tagolják fel. A vízhozam ingadozása nagy, de a vízállások bizonyos kiegyenlítő hatást mutatnak. A völgytalpak ritkán kerülnek elöntés alá. 3 kis taván kívül a szomszédos Tarna-völgyi Verpelét mellett a Kígyós-patakon létesített tározó (55 ha) az öntözés vízellátását szolgálja, az egerszólátihoz (8,4 ha) hasonlóan. A talajvíz a kistáj D-i részén 6 m alatt összefüggően megtalálható, ami a völgyekben 4 m fölé emelkedik. Mennyisége azonban nem jelentős. A rétegvízkészlet már jelentősebb, sőt a mélyebb rétegek is gazdagok vízben, amiről a kútfúrások is tanúskodnak. A talajvíz jellege az Eger-völgyben nátrium-kalcium-hidrogénkarbonátos és különösen kemény és szulfátos.

Talajok

A kistáj enyhén DK-nek lejtő dombságát három közel egyforma kiterjedésű geológiai övezet alkotja. A hegységhez legközelebb, az oligocén slírből, márgából és homokból állón, zömmel az agyagbemosódásos barna erdőtalajok az uralkodók (13%). Az ettől D-re található miocén riolittufa és a lösszel kevert üledékekből álló területrészen barnaföldek (45%) és fekete nyiroktalajok (1%) találhatóak. A vályog mechnaikai összetételű agyagbemosódásos barna erdőtalajok vízgazdálkodására a közepes vízvezető és a nagy víztartó képesség jellemző. Széles skálán mozgó termékenységi besorolásukat elsősorban az

erózió mértéke és a termőréteg vastagsága határozza meg. Erdősültségük 80%. A barnaföldek mechanikai összetétele a vályogtól az agyagos vályogig változik, vízgazdálkodásukra a közepes vagy a kis vízvezető és a nagy víztartó képesség jellemző. Termékenységi besorolásuk az erodáltságtól és a kémhatástól függően változik. Jelentős a szőlőterületek aránya (35%).

1.4. Infrastruktúra, közigazgatás

A település infrastruktúrája folyamatosan fejlődik. Csomóponti közlekedési hálózati helyzetű terület. Középső részén É-D irányú forgalmi tengelye az Egert az M3-as autópályával és a 3. sz. főúttal összekötő 25. sz. főút, valamint a vele párhuzamos Füzesabony-Eger villamosított vasúti mellékvonal és az Eger-Putnok mellékvonal. A kistáj közlekedési centruma Eger, amelyet Ny felől a 24. sz. főút is elér. E főutak Ny-on Gyöngyös, É-on Ózd irányába kedvező elérhetőségi feltételeket biztosítanak. Eger központú a kistáj alsórendű úthálózata is, emellett a K-i részén számos közút Mezőkövesd irányába vezet. Az állami közutak hossza 178 km, amelyből 38 km (21%) másodrendű főút. Közútsűrűség 37 km/100km², főútsűrűség 8 km/100 km². Főút menti településeinek aránya 13%. Vasútvonalainak hossza 17 km, amelynek 59%-a villamosított. Vasútsűrűség 3,5 km/100 km². Településeinek 19%-a rendelkezik vasútállomással, ill. vasúti megállóhellyel. A város füves sportrepülőtérral rendelkezik.

Eger					
2008 (KSH)	Lakásállomány	Villamos energiát fogyasztó háztartás	Vezetékes gázt fogyasztó háztartás	Vízhálózatba bekapcsolt lakás	Szennyvíz-csatornahálózatba kötött lakás
	25295	27628	24737	24287	21890*

* a Heves Megyei Vízmű Zrt. szerint magasabb a közcsatornával ellátott lakások aránya

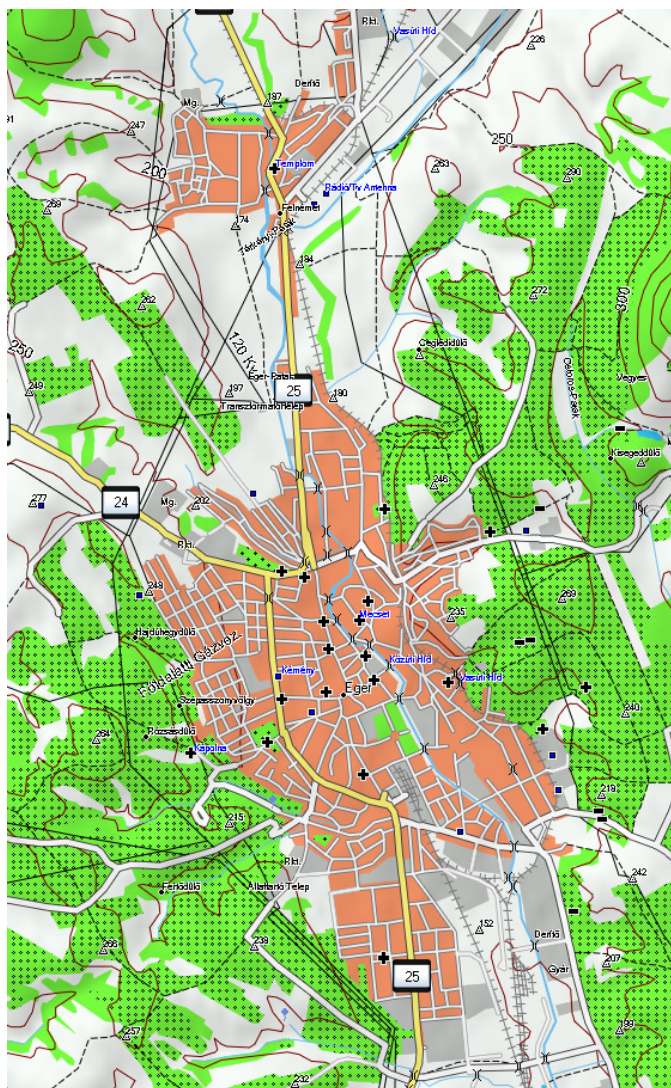
Megyeszékhely szerepéből adódóan több állami hivatal megyei kirendeltsége, illetve megyei intézmény működik itt (Bíróság, Ügyészség, Földhivatal, APEH, Kórház, Bankok, Könyvtár, Színház). Önálló rendőrkapitánysággal rendelkezik mely munkáját Polgárőrség és Mezőőri szolgálat is segíti.

2. A KÖRNYEZETI ELEMEK ÁLLAPOTA

Környezetvédelmi-, természetvédelmi és vízgazdálkodási szempontból a település az Észak-magyarországi Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőséghez, illetve az Észak-magyarországi Vízügyi Igazgatósághoz tartozik.

2.1. Levegő

A város elhelyezkedése, a település szerkezete döntő módon befolyásolja a település levegőminőségét. A város kelet-nyugati irányban dombokkal övezett, északi része a Bükk lábánál helyezkedik el, a déli oldala pedig alföldi jellegű.

A település levegőminőségét három jól körülhatárolt forráscsoport befolyásolja:

- ipari légszennyező források
- kommunális és központi fűtés
- közlekedés

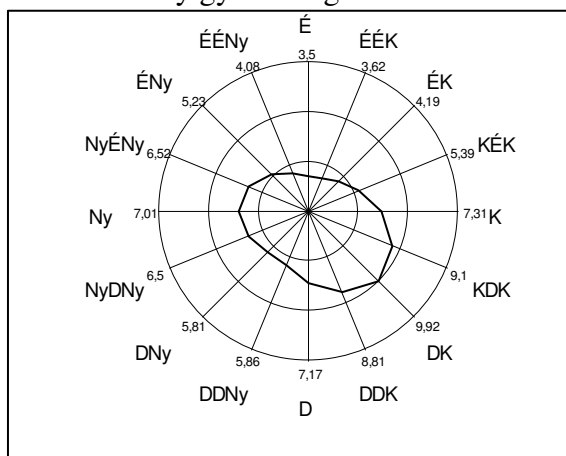
Távolabbi ipari források (pl. Mátrai Erőmű) légszennyező hatása nem érvényesül.

Az immissziós légállapot kialakulását a kibocsátások mellett a meteorológiai paraméterek jelentősen befolyásolják. Dr. Szepesti Dezső által rendelkezésre bocsátott

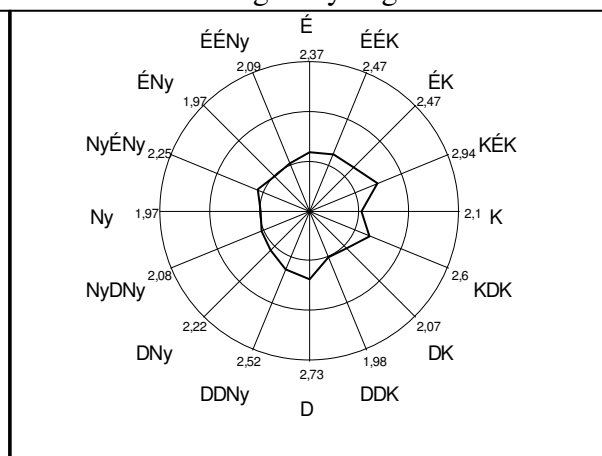
meteorológiai adatbázisból, a 749000 – 285000 EOV koordinátára interpolált adatokkal alapján a szélirány és szélesség gyakorisági eloszlása az alábbiak szerint alakul.

Az ábrákon a gyakorlattól eltérően nem szélfelőli, hanem a szélalatti irányokat lehet látni. A völgyhatás miatt az DK-i és az ÉNY-i irányokba fúj a szél leggyakrabban. Az É-D-i szél ritka. A szélesség eloszlás a különböző irányokba viszonylag egyenletes, 2-3 m/s között ingadozik. Ezek a paraméterek kedvezőek, mert a nagyobb összefüggő iparterület a város déli oldalán (Ipari park, Kistályai út) helyezkedik el.

Szélirány gyakoriság %

Sebesség iránymegoszlása m/s

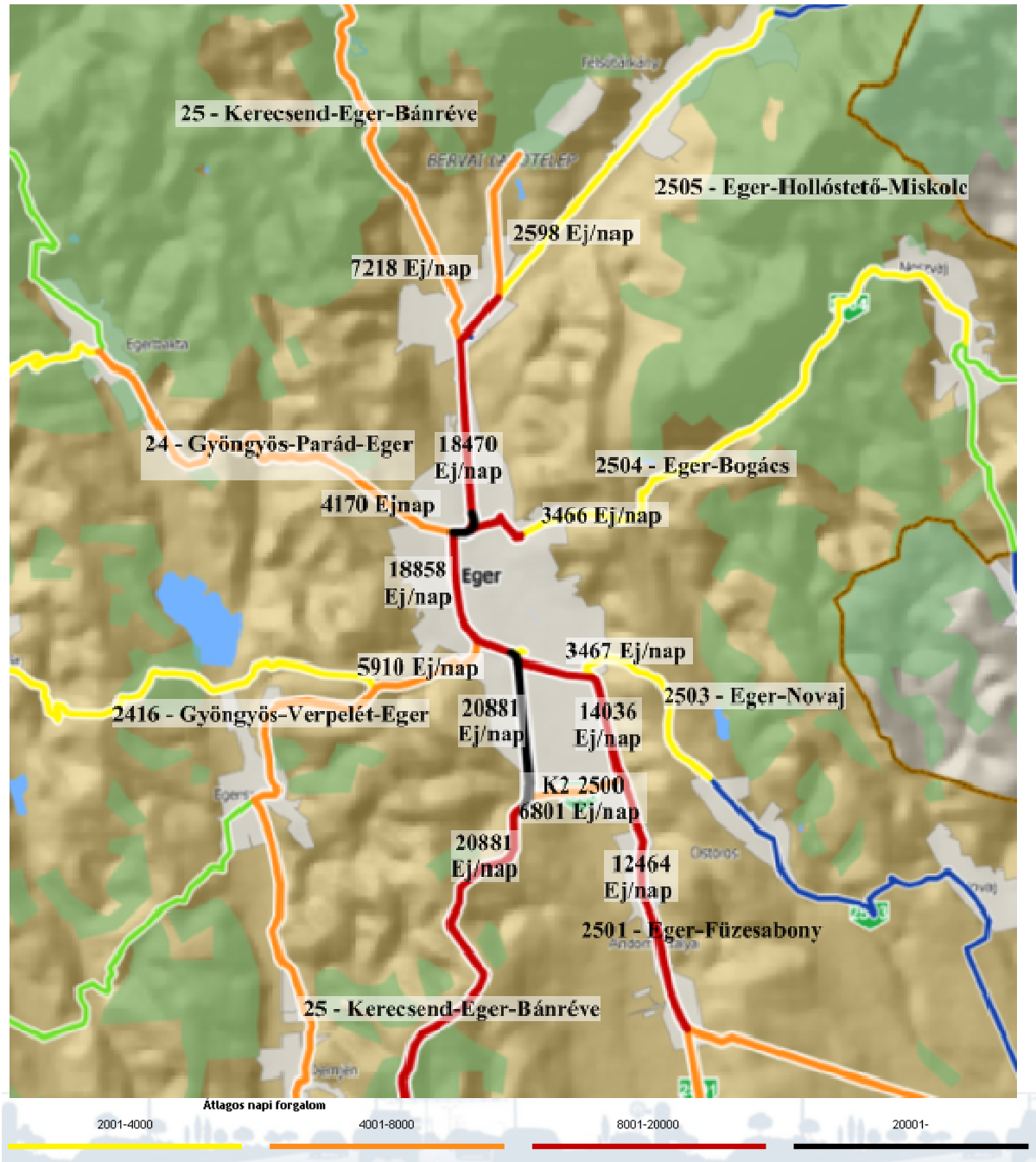
A város É-D-i tengelyéből adódóan az átmenő forgalom iránya is erre jellemző. A település nyugati oldalán halad a 25. számú főút, négysávos, több közlekedési lámpás kereszteződéssel.

A keleti oldalon 2501. számú másodrendű főút vezet le az Eger-Füzesabony közötti forgalmat.

A többi út: 24 Eger – Parád - Gyöngyös, 2504 Eger-Bogács, 2503 Eger-Ostoros, 2416 Eger-Verpelét – Gyöngyös, 2505 Eger – Hollóstető - Miskolc forgalomsűrűsége viszonylag alacsonyabb.

A gépkocsival történő közlekedés a történelmi belváros belső területein csak a helyi lakosok és az itt dolgozók számára, valamint a helyi áruszállításra engedélyezett.

A forgalomra jellemző, hogy a nyári idegenforgalmi időszakban jelentősen megnő, a frekvenciált területeken az utak gyakorlatilag telítettek.

Forrás: <http://utadat.hu/> 2010

A térképen látható forgalmi adatok éves átlagban értendők, a szezonális ciklikusság miatt nyáron lényegesen magasabb.

A közlekedési származó emisszió a KTI által közreadott fajlagos emissziós táblázatok felhasználásával becsülhető (KTI 2004.)

A személygépkocsik fajlagos emissziós tényezői

Üzem mód km/h	Szén-monoxid CO	Szén- hidrogének CH (FID)	Nitrogén-oxid NO ₂	Kén-dioxid SO ₂	Ólom Pb	Részecske Pm	Szén-dioxid CO ₂
20	21,4	2,46	1,29	0,00974	0,00	0,181	230,6

30	16,1	2,027	1,33	0,00836	0,00	0,142	194,7
40	12,2	1,64	1,34	0,00808	0,00	0,121	174,6
50	10,1	1,57	1,42	0,00709	0,00	0,105	166,9

A 3,5 t megengedett össztömegnél nagyobb tehergépkocsik fajlagos emissziós tényezői

Üzem mód km/h	Szén-monoxid CO	Szén-hidrogének CH (FID)	Nitrogén-oxid NO ₂	Kén-dioxid SO ₂	Részecske Pm	Szén-dioxid CO ₂
20	16,50	1,67	6,87	0,117	1,99	854,9
30	12,94	1,13	6,25	0,104	1,76	757,3
40	11,10	0,814	6,00	0,0957	1,62	695,7
50	9,18	0,645	5,99	0,0932	1,56	671,9

Az autóbuszok fajlagos emissziós tényezői

Üzem mód km/h	Szén-monoxid CO	Szén-hidrogének CH (FID)	Nitrogén-oxid NO ₂	Kén-dioxid SO ₂	Részecske Pm	Szén-dioxid CO ₂
20	15,4	2,45	6,25	0,152	2,11	1110,8
30	12,0	1,63	5,66	0,135	1,85	984,3
40	10,2	1,21	5,44	0,123	1,71	904,1
50	9,56	0,953	5,46	0,121	1,63	873,2

Forrás: <http://www.kvvm.hu>

Az elvégzett számítások szerint a napi egységjármű forgalom és a MOF (mértékadó óránkénti forgalom), mely a napi forgalom 10%-a az alábbi becsült értékeket kapjuk, 40 km/h átlagsebességgel számolva:

Szén-monoxid CO	Szén-hidrogének CH (FID)	Nitrogén-oxid NO ₂	Kén-dioxid SO ₂	Részecske Pm	Szén-dioxid CO ₂
kg/h	kg/h	kg/h	kg/h	kg/h	kg/h
17,6	2,4	1,9	0,0	0,2	252,3

Éves összkibocsátás

Szén-monoxid CO	Szén-hidrogének CH (FID)	Nitrogén-oxid NO ₂	Kén-dioxid SO ₂	Részecske Pm	Szén-dioxid CO ₂
kg/év	kg/év	kg/év	kg/év	kg/év	kg/év
152315	20475	16730	101	1511	2179846

Összefoglalás

A város közlekedési szerkezete nem kedvező levegőtisztaságvédelmi szempontból. A 25. számú főút közvetlenül szennyezi a Vörösmarty úti lakóházakat. Az idegenforgalmi ciklikusság miatt nyáron jelentősen növekszik a levegőszennyezettség, bár még szmoriadó előírásait nem kellett alkalmazni.

2.1.1. A környezeti levegő minősége

Eger város területén 1974 óta végeznek légszennyezettség méréseket. A mérőhálózat üzemeltetését az ÁNTSZ szervezetétől a környezetvédelem rendszerében tevékenykedő Országos Légszennyezettségi Mérőhálózat miskolci Mérőlaborja vette át. A mérőhálózat eközben jelentős

átstruktúrázása miatt, ezért a korábbi adatok, a mérőpontok megszűnése miatt már nem használhatók idősoros elemzésekhez.

Az alábbiakban a belváros központi részén (Katona tér) monitor állomás adatai használjuk fel. Ezen kívül bemutatjuk a normatív besorolás szerinti állapotot, a különböző emisszió források minőségi, mennyiségi és területi mutatóit.

Mérőállomás adatai	Állomás képe
Üzemeltető: Észak-magyarországi Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség Város: Eger Cím: Katona tér Mérőállomás: E1 Eger Elhelyezkedés: városközponti (info)	
További adatok	
kiváló — jó — megfelelő — szennyezett — erősen szennyezett —	

Eger - Katona tér

☒ SO ₂	☒ NO ₂	☒ NO _x	☒ CO
☒ Ózon	☒ PM ₁₀	☒ NO	☒ Benzol
☒ Toluol	☒ Et benz	☒ M+Pxylo	☒ O-xylo

Az állomáson mért légszennyező anyagok

A normatív besorolást a 4/2002. (X. 7.) KvVM rendelet 1. számú melléklete tartalmazza. Ezek becsült értékek, melyet rendszeresen felülvizsgálunk.

Zónacsoport a szennyező anyagok szerint											
	Kén-dioxid	Nitrogén-dioxid	Szén-monoxid	PM ₁₀	Benzol	Talajközeli ózon	PM ₁₀ Arzén (As)	PM ₁₀ Kadmium (Cd)	PM ₁₀ Nikkel (Ni)	PM ₁₀ Ólom (Pb)	PM ₁₀ benz(a)-pirén (BaP)
Eger	F	D	F	D	F	O-I	D	F	F	F	B

A jelölések magyarázata

A csoport: agglomeráció: a levegő védelmével kapcsolatos egyes szabályokról szóló 21/2001. (II. 14.) Korm. rendelet 7. § (5) bekezdése szerint.

B csoport: azon terület, ahol a légszennyezettség egy vagy több légszennyező anyag tekintetében a légszennyezettségi határértéket és a tűréshatárt meghaladja.

C csoport: azon terület, ahol a légszennyezettség egy vagy több légszennyező anyag tekintetében a légszennyezettségi határérték és a tűréshatár között van.

D csoport: azon terület, ahol a légszennyezettség egy vagy több légszennyező anyag tekintetében a felső vizsgálati küszöb és a légszennyezettségi határérték között van.

E csoport: azon terület, ahol a légszennyezettség egy vagy több légszennyező anyag tekintetében a felső és az alsó vizsgálati küszöb között van.

F csoport: azon terület, ahol a légszennyezettség az alsó vizsgálati küszöböt nem haladja meg.

O-I csoport: azon terület, ahol a talajközeli ózon koncentrációja meghaladja a cél értéket.

O-II csoport: azon terület, ahol a talajközeli ózon koncentrációja meghaladja a hosszú távú célként kitűzött koncentráció értéket.

Alsó és felső vizsgálati küszöbérték meghatározása külön jogszabály szerint történik. A 17/2001. (VIII. 3.) KöM rendelet 1. számú melléklete:

1. számú melléklet a 17/2001. (VIII. 3.) KöM rendelethez

1. A kén-dioxid, nitrogén-dioxid (NO₂) és nitrogén-oxidok (NO_x), szálló por (PM₁₀), ólom, szén-monoxid, benzol és a szálló por PM₁₀ frakciójában található arzén, kadmium, nikkel, benz(a)pirén felső és alsó vizsgálati küszöbértékei

Kén-dioxid

	Egészségügyi szempontú vizsgálat	Ökológiai szempontú vizsgálat
Felső vizsgálati küszöbérték	A 24 órás határérték 60%-a (75 µg/m ³ , naptári évenként 3-nál többször nem lehet túllépni)	A téli határérték 60%-a (12 µg/m ³)
Alsó vizsgálati küszöbérték	A 24 órás határérték 40%-a (50 µg/m ³ , naptári évenként 3-nál többször nem lehet túllépni)	A téli határérték 40%-a (8 µg/m ³)

Nitrogén-dioxid és nitrogén-oxidok

	Órás egészségügyi határérték NO ₂	Éves egészségügyi határérték NO ₂	Éves ökológiai határérték NO _x
Felső vizsgálati küszöbérték	A határérték 70%-a (70 µg/m ³ , naptári évenként 18-nál többször nem lehet túllépni)	A határérték 80%-a (32 µg/m ³)	A határérték 80%-a (24 µg/m ³)
Alsó vizsgálati küszöbérték	A határérték 50%-a (50 µg/m ³ , naptári évenként 18-nál többször nem lehet túllépni)	A határérték 65%-a (26 µg/m ³)	A határérték 65%-a (19,5 µg/m ³)

Szálló por (PM₁₀)

	24 órás átlag	Éves átlag
Felső vizsgálati küszöbérték	A határérték 60%-a (30 µg/m ³ , naptári évenként 7-nél többször nem lehet túllépni)	14 µg/m ³
Alsó vizsgálati küszöbérték	A határérték 40%-a (20 µg/m ³ , naptári évenként 7-nél többször nem lehet túllépni)	10 µg/m ³

PM₁₀: A szálló por azon frakciója, amelynek legalább 50%-a a 10 µm-es, vagy annál kisebb mérettartományba esik a szelektív szűrőn történő leválasztáskor.

Szálló por (PM₁₀) arzén, kadmium, nikkel, benz(a)pirén tartalma

	arzén	kadmium	nikkel	benz(a)pirén
Felső vizsgálati küszöbérték	A célérték 60%-a (3,6 ng/m ³)	A célérték 60%-a (3 ng/m ³)	A célérték 70%-a (14 ng/m ³)	A célérték 60%-a (0,6 ng/m ³)
Alsó vizsgálati küszöbérték	A célérték 40%-a (2,4 ng/m ³)	A célérték 40%-a (2 ng/m ³)	A célérték 50%-a (10 ng/m ³)	A célérték 40%-a (0,4 ng/m ³)

Szén-monoxid

Nyolcórás átlag	
Felső vizsgálati küszöbérték	A határérték 70%-a (3,5 mg/m ³)
Alsó vizsgálati küszöbérték	A határérték 50%-a (2,5 mg/m ³)

Benzol

Éves átlag	
Felső vizsgálati küszöbérték	A határérték 70%-a (3,5 µg/m ³)
Alsó vizsgálati küszöbérték	A határérték 40%-a (2 µg/m ³)

A normatív besorolás szerint: kén-dioxid és a PM10 frakció nehézfém tartalma alapján, kivéve az arzént, mely a felső vizsgálati küszöb és a légszennyezettségi határérték között van. Ugyanide sorolható a PM10 és a nitrogén-dioxid szennyezettség. A becslés alapján a talajközeli ózon koncentrációja meghaladja a cél értéket, a PM10 benz(a)pirén (BaP) pedig légszennyezettségi határértéket és a tűrőhatárt meghaladja.

Megjegyzés: a besorolás felülvizsgálata a mérési adatok alapján az előírt határidőre nem történt meg!

A tényleges állapotot Országos Meteorológiai Szolgálat „2009. évi összesítő értékelés hazánk levegőminőségéről az automata mérőhálózat adatai alapján” végezzük el. A táblázatok a szöveges értékelést tartalmazzák.

A jogszabály szerint vizsgált statisztikai mutatók a következők voltak:

- Éves átlag (µg/m³)
- Irányszám (I/In – éves átlag immisszió/éves határérték)
- Maximum (µg/m³)
- 50, 75, 98 és 99,9%-os percentilis (µg/m³)
- Adatok darabszáma (db)
- Adatrendelkezésre állás (%)
- Határérték túllépések száma (db)
- Határérték túllépések százaléka (%).

LÉGSZENNYEZETTSÉGI INDEX

2009

Index	Értékelés	Nitrogén-oxidok (mind NO ₂) (µg/m ³)	Nitrogén-dioxid (µg/m ³)	Kén-dioxid (µg/m ³)	Ózonn (µg/m ³)	PM10 (µg/m ³)	Szén-monoxid (µg/m ³)	Benzol (µg/m ³)	
		közpérték	közpérték	közpérték	közpérték	közpérték	közpérték	közpérték	közpérték
		éves	éves	éves	éves*	éves	éves	éves	éves
1	kiváló	0-28	0-16	0-20	0-48	0-16	0-1200	0-2	
2	jó	28-56	16-32	20-40	48-96	16-32	1200-2400	2-4	
3	megfelelő	56-70	32-42	40-50	96-120	32-40	2400-3000	4-6	
4	szennyezett	70-140	42-80	50-100	120-220	40-80	3000-6000	5-10	
5	erősen szennyezett	140-	80-	100-	220-	80-	6000-	10-	

Megjegyzés:

* 8 órás fitó átlag napi maximumainak átlaga egy naptári éven belül.

2. A 2009. év index szerinti értékelése mérőállomások szerint

Mérőállomás neve	Légszennyezettségi index							Légszennyezettségi index a legmagasabb indexű komponens alapján	
	SO2	NO2	NOx	PM10	Benzol	CO	O3		
Eger	kiváló (1)	jó (2)	jó (2)	jó (2)	kiváló (1)	kiváló (1)	jó (2)	jó (2)	

3. 2009. évi Kén-dioxid statisztika 1 órás átlagok alapján, mérőállomások szerint

Mérőállomás helye	Éves átlag	Maximum	50% percentilis	75% percentilis	98% percentilis	99,9% percentilis	Darab- szám	Adatrendelkezésre- állítás	Határérték túllépés (>250 µg/m ³)	Határérték túllépés
	(µg/m ³)	(µg/m ³)	(µg/m ³)	(µg/m ³)	(µg/m ³)	(µg/m ³)	(db)	(%)	(db)	(%)
Eger	7.2	102.7	6.3	9.7	22.5	50.4	7907	90.3	0	0

24 órás maximum 37,9 µg/m³, határérték túllépés 0%

4. 2009. évi Nitrogén-dioxid statisztika 1 órás átlagok alapján, mérőállomások szerint

Mérőállomás helye	Éves átlag	Maximum	50% percentilis	75% percentilis	98% percentilis	99,9% percentilis	Darab- szám	Adatrendelkezésre- állítás	Határérték túllépés (>105 µg/m ³)	Határérték túllépés
	(µg/m ³)	(µg/m ³)	(µg/m ³)	(µg/m ³)	(µg/m ³)	(µg/m ³)	(db)	(%)	(db)	(%)
Eger	24.1	144.7	21.2	31.6	64.1	106.6	8309	94.9	9	0.11

24 órás maximum 65,8 µg/m³, határérték túllépés 0%

5. 2009. évi Nitrogén-oxidok statisztika 1 órás átlagok alapján, mérőállomások szerint

Mérőállomás helye	Éves átlag	Maximum	50% percentilis	75% percentilis	98% percentilis	99,9% percentilis	Darab- szám	Adatrendelkezésre- állítás	Határérték túllépés (>200 µg/m ³)	Határérték túllépés
	(µg/m ³)	(µg/m ³)	(µg/m ³)	(µg/m ³)	(µg/m ³)	(µg/m ³)	(db)	(%)	(db)	(%)
Eger	40.3	442.2	29.8	52.2	148.7	323.5	8309	94.9	64	0.77

24 órás maximum 148,5 µg/m³, határérték túllépés 0%

6. 2009. évi Szén-monoxid statisztika 1 óras átlagok alapján, mérőállomások szerint

Mérőállomás helye	Éves átlag	Maximum	50% percentilis	75% percentilis	98% percentilis	99.9% percentilis	Darab- szám	Adatrendelkezésre- állítás	Határérték túllépés (>10000 $\mu\text{g}/\text{m}^3$)	Határérték túllépés
	($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	(db)	(%)	(db)	(%)
Eger	601	3272	543	815	1889	3014	6879	78.5	0	0

24 órás maximum 2690 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, határérték túllépés 0%

7. 2009. évi Ózon statisztika 1 óras átlagok alapján, mérőállomások szerint

Mérőállomás helye	Éves átlag	Maximum	50% percentilis	75% percentilis	98% percentilis	99.9% percentilis	Darab- szám	Adatrendelkezésre- állítás
	($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	(db)	(%)
Eger	44.5	134.9	41.0	65.6	111.7	129.5	8307	94.8

8 órás mozgó átlag maximuma 124,5 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, határérték túllépés 0,8% (3db)

8. 2009. évi PM₁₀ és PM_{2,5} statisztika 1 óras átlagok alapján, mérőállomások szerint

Mérőállomás helye	Éves átlag	Maximum	50% percentilis	75% percentilis	98% percentilis	99.9% percentilis	Darab- szám	Adatrendelkezésre- állítás
	($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	(db)	(%)
Eger	28	216	24	35	82	152	8114	92.6

24 órás maximum 100 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, határérték túllépés 6,42% (21 db)

9. 2009. évi Benzol statisztika 1 óras átlagok alapján, mérőállomások szerint

Mérőállomás helye	Éves átlag	Maximum	50% percentilis	75% percentilis	98% percentilis	99.9% percentilis	Darab- szám	Adatrendelkezésre- állítás
	($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	(db)	(%)
Eger	0.3	12.6	0.0	0.0	4.0	9.4	8317	95.0

24 órás maximum 5,1 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, határérték túllépés 0%

Határérték túllépések darabszáma 2009-ben

17. Határérték túllépések darabszáma mérőállomások szerint 2009-ben Nitrogén-dioxid

Kén-dioxid

Mérőállomás helye	1 órás ^(a) ($>250 \mu\text{g}/\text{m}^3$)	24 órás ^(b) ($>125 \mu\text{g}/\text{m}^3$)	éves ($>50 \mu\text{g}/\text{m}^3$)	Mérőállomás helye	1 órás ^(a) ($>105 \mu\text{g}/\text{m}^3$)	24 órás ($>85 \mu\text{g}/\text{m}^3$)	éves ($>42 \mu\text{g}/\text{m}^3$)
Eger	0	0	0	Eger	9	0	0

Nitrogén-oxidok

Mérőállomás helye	1 órás ($>200 \mu\text{g}/\text{m}^3$)	24 órás ($>150 \mu\text{g}/\text{m}^3$)	éves ($>70 \mu\text{g}/\text{m}^3$)
Eger	64	0	0

Ózon^(a)

Szén-monoxid^(a)

Mérőállomás helye	8h napi max. ($>120 \mu\text{a}/\text{m}^3$)
Eger	3

Mérőállomás helye	1 órás ($>10000 \mu\text{a}/\text{m}^3$)	8h napi max ($>5000 \mu\text{a}/\text{m}^3$)	éves ($>3000 \mu\text{a}/\text{m}^3$)
Eger	0	0	0

PM₁₀

Mérőállomás helye	24 órás ^(a) ($>50 \mu\text{g}/\text{m}^3$)	éves ($>40 \mu\text{g}/\text{m}^3$)
Eger	21	0

Benzol

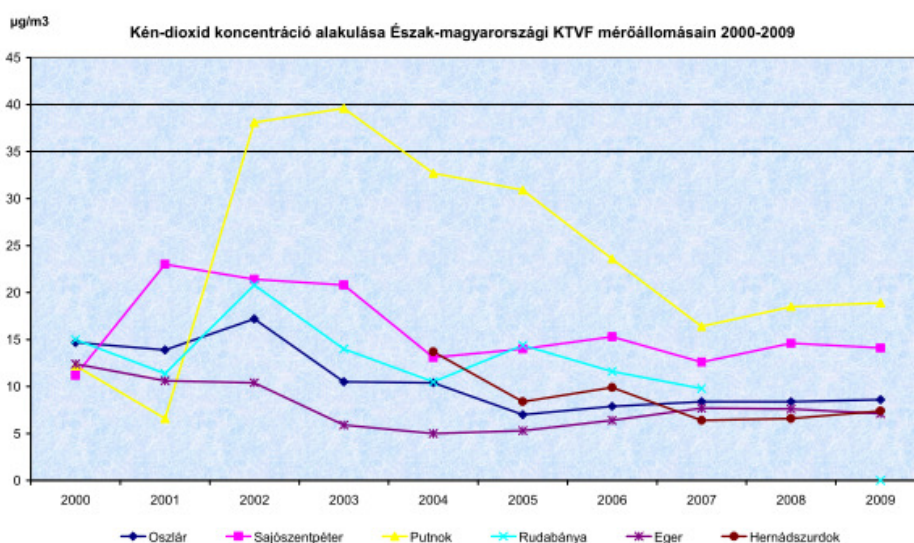
Mérőállomás helye	24 órás	éves
Eger	0	0

2009. évi tájékoztatási és riasztási küszöb átlépések száma

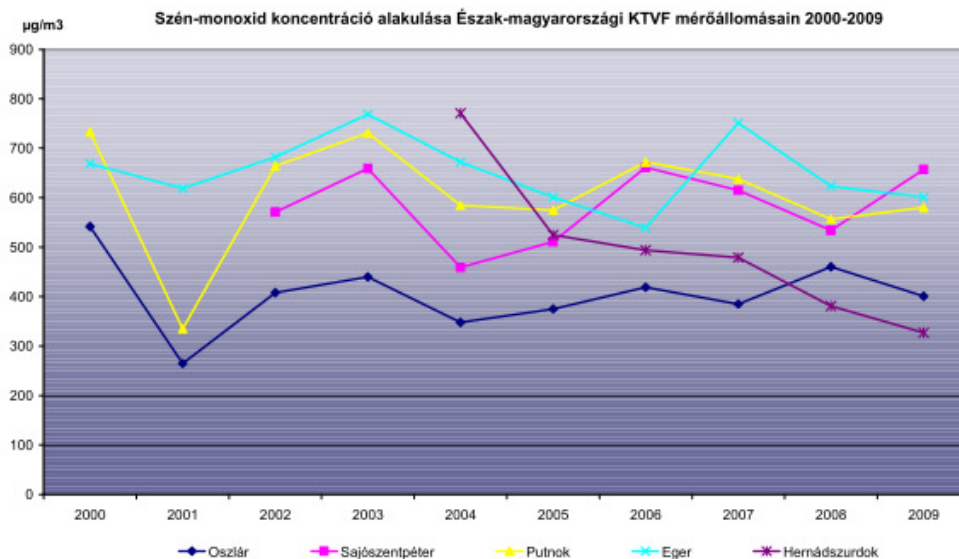
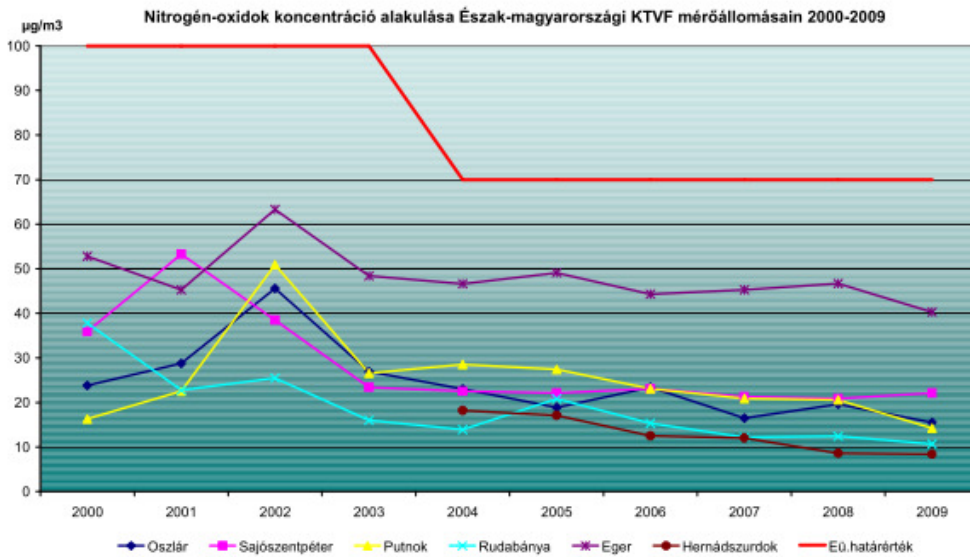
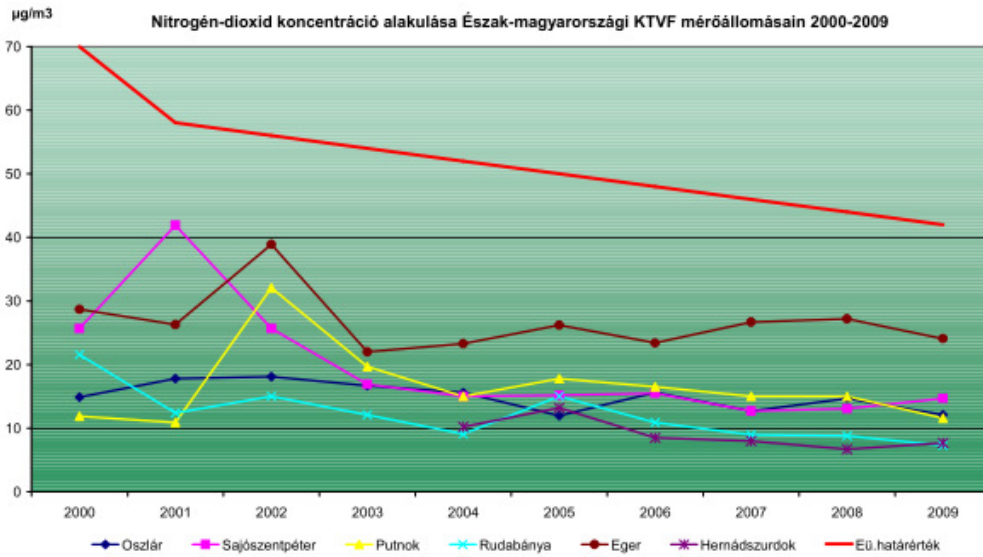
Ózon tájékoztatási ($180 \mu\text{g}/\text{m}^3$) küszöb túllépések száma: 0 db

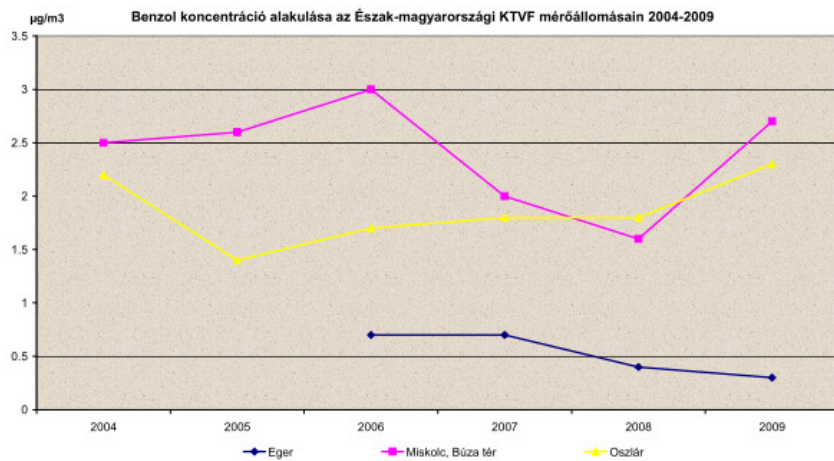
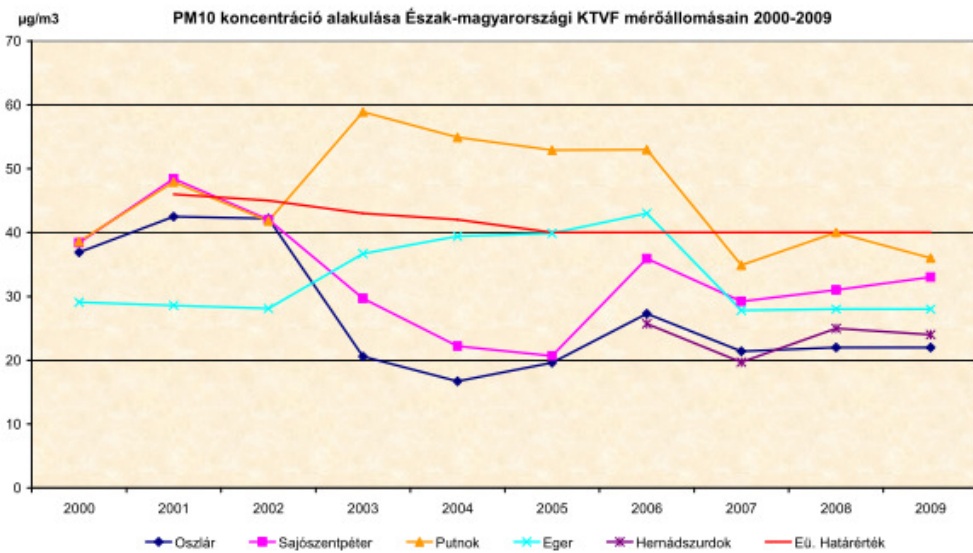
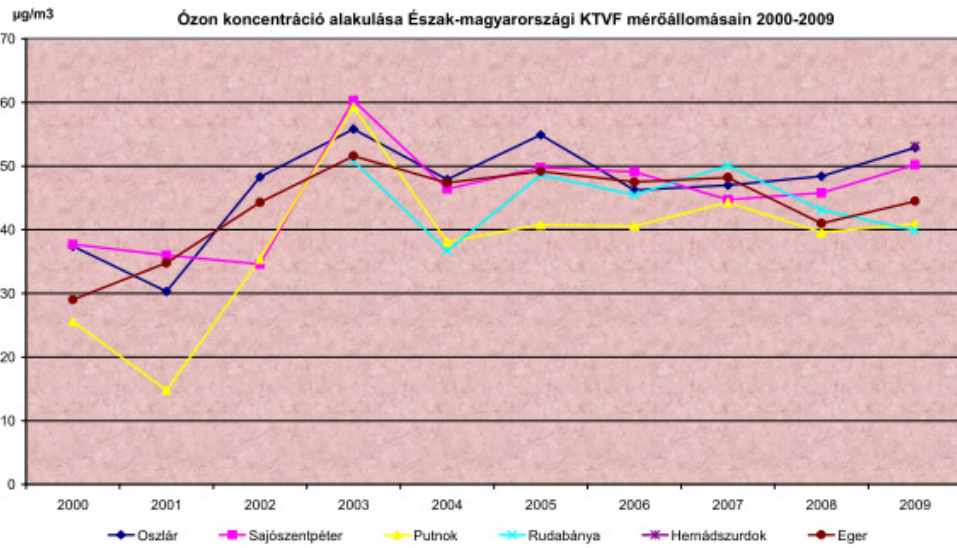
PM₁₀ tájékoztatási ($75 \mu\text{g}/\text{m}^3$) és riasztási ($100 \mu\text{g}/\text{m}^3$) túllépések száma:
>75 4db >100 0 db

A légszennyezettség változása hosszú távon Egerben

Éves egészségügyi határérték: 2000: $70 \mu\text{g}/\text{m}^3$; 2001-2009: $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$

Éves egészségügyi határérték: 2004-2005: $10 \mu\text{g}/\text{m}^3$; 2006: $9 \mu\text{g}/\text{m}^3$; 2007: $8 \mu\text{g}/\text{m}^3$; 2008: $7 \mu\text{g}/\text{m}^3$
2009: $6 \mu\text{g}/\text{m}^3$

Összefoglalás

A mérési adatok alapján, mely a fűtési és közlekedési kibocsátásra jellemző, kedvezőbb a levegőminőségi helyzet, mint a normatív besorolás alapján. A mért légszennyező anyagokra vonatkozóan a légszennyezettségi index kiváló (1) vagy jó (2).

A komponensenkénti értékelés:

- kén-dioxid: rövid és hosszú idejű határérték túllépés nem történt. 2000-2009 között az éves átlag először csökkent, jelenleg alacsony szinten 5-7 ug/m³ között stagnál (határérték 50 ug/m³).
- nitrogén-dioxid: 1 órás határérték túllépés 9 alkalommal történt. 24 órás vagy éves túllépést nem mértek. 2002-ben elérte az éves határértéket (40 ug/m³) utána jelentősen csökkent. Jelenleg 23-26 ug/m³ között ingadozik.
- nitrogén-oxid: 1 órás határérték túllépés 64 alkalommal történt. 24 órás vagy éves túllépést nem mértek. 2002-ban volt a maximum, az éves határérték 65%-a utána csökkent. Jelenleg 40-50 ug/m³ között ingadozik (határérték 70 ug/m³).
- szén-monoxid: rövid és hosszú idejű határérték túllépés nem történt. 2000-2009 között az éves átlag 600-700 ug/m³ között ingadozik (20-23%).
- ózon: 8 órás mozgó átlag túllépés 3 esetben történt. 2000-2003 között jelentősen megnőtt, ug/m³-ről 50 ug/m³-re. Utána 40-50 ug/m³ között ingadozik a koncentrációjaja. Jelenleg 40-50 ug/m³ között változik (határérték 8 órás mozgó átlagra 120 ug/m³).
- PM10 szálló por: 24 órás határérték túllépés 21 alkalommal történt, éves túllépést nem mértek. 2002-től fokozatosan emelkedett a koncentráció, 2006-ban a határértéket is meghaladta. Azután lecsökkent 30 ug/m³-re (határérték 40 ug/m³).
- benzol: rövid és hosszú idejű határérték túllépés nem történt. 2006-2009 között az éves átlag alacsony szinten 0,4-0,6 ug/m³ között stagnál (határérték 5 ug/m³).

Szmozgriadó elrendeléséhez kapcsolódóan az ózon tájékoztatási (180 ug/m³) küszöböt nem lépte túl. PM₁₀ tájékoztatási (75 ug/m³) küszöböt 4-szer haladta meg, de nem két egymást követő napon, ezért lakossági tájékoztatásra nem volt szükség.

Az adatok alapján a város domináns légszennyezettsége egyértelműen közlekedési eredetű.

2.1.2. A légszennyező források kibocsátása

Eger város belterületén jelentősebb ipari szennyező forrás már nem üzemel. A fűtést döntően földgázüzemű berendezésekkel biztosítják. A lakosság többségében egyedi fűtőtestekkel, kivéve az északi városrészt, ahol a távfűtés a meghatározó. Gázmotor a belvárosban egy helyen (Hotel Eger) és az északi városrészben (hőközpont) üzemel. A külterületnek tekinthető

keleti oldalon a Téglagyár Kft területén ipari célból szintén működnek gázmotorok.

A településrendezés koncepció megvalósításának eredményeként sikerült elérni, hogy a nagyobb ipari kibocsátó üzemek a város határában (Ipari park, Kistályai út, Mátyás király út bevezető szakasza, Faiskola út) működjenek.

A belvárosban már csak kisebb, de lokálisan nem elhanyagolható légszennyezést okozó üzemek működnek (nyomdák, autószerelő és festő műhelyek, asztalos és bútorigipari üzemek, stb.).

A település összes légszennyezőanyag kibocsátása az utóbbi években az alábbiak szerint alakult.

Egri telephellyel bejelentett, legalább egy pontforrást üzemeltető vállalkozások vagy intézmények:

Üzemeltető	Telephely neve	Telephely címe
Varga Nyomda Kft.	Nyomdaüzem	3300 Eger Galagonyás út 19.
Ado- És Pénzügyi Ellenőrzési H	APEH Heves Megyei Igazgatósága	3300 Eger Eszterházy tér 7.
Agria Volán Közlekedési Rt	Kzponti telephely	3300 Eger Mátyás Király u.134.
Agria-Asztalos Bt	Asztalos üzem	3300 Eger Kistályai u.
Autó-Agria '98 Kft	Suzuki Márkakereskedés	3300 Eger Külsősor 12.
Autokomplex Szolgáltató És Kereskedelmi Kft	Autójavító	3300 Eger Mátyás K. út 37.
Automobil-Eger-97 Autojavító És Autokereskedelmi Kft	autószalon	3300 Eger Faiskola út 5.
BAZALT MANAGEMENT Bányászati Korlátolt Felelősségű Társaság	Telephely	3300 Eger Meder u. 26.
Belcord Ipari, Kereskedelmi És Szolgáltató Kft	Járműalkatrészgyártó üzem	3300 Eger Galagonyás 52.
Bíró Ferenc István	Autófényező	3300 Eger Servita u.39.
Bosch Rexroth Kft.	Pneumatikai forgácsoló és szerelő üzem	3300 Eger Bánki Donát 3.0
Csúcs Színpatika Kft.	Autójavító műhely	3300 Eger Rákóczi u.95.
Czicza József	telephely	3300 Eger Kistályai u.179.
Dalkia Energia Zrt.	I. sz. telephely I. Kórház	3300 Eger Árva köz 1
Dr Kemény Ferenc Általános Iskola	Telephely	3300 Eger Kodály Zoltán 5.
Eger Megyei Jogú Város Önkormány	Telephely	3300 Eger Széchenyi 19.
Eger Megyei Jogú Város Önkormány	Telephely	3300 Eger RÁKOCZI 2.
Eger Megyei Jogú Város Önkormányzat	Telephely	3300 Eger Kertész 128
Eger Megyei Jogú Város Önkormányzat	Bornemissza Gergely Szakképzési Intézet I.	3300 Eger KERTÉSZ 128/I
Eger Megyei Jogú Város Önkormányzata Hunyadi Mátyás Általános Iskola	Telephely	3300 Eger Fadrusz út 1/a
Üzemeltető	Telephely neve	Telephely címe
Eger Megyei Jogú Város Önkormányzata Hunyadi Mátyás Általános Iskola	Iskola	3300 Eger Kolozsvári út 25
Eger Megyei Jogú Városi Önk.	Eger megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala	3300 Eger Dobó István tér 2.
Egererdő Rt	Karbantartó műhely	3300 Eger Tárkányi u.

Eger Város Települési Környezetvédelmi Programja
2010. november

Egererdő Rt	Iroda	3300 Eger Kossuth L.u.18.
Egertej Tejipari Kft	tejipari üzem	3300 Eger Sas 60.
Egervin Borgazdaság Rt	Borászati üzem	3300 Eger Széchenyi út 3.
Egervin Borgazdaság Rt	Borászati üzem	3300 Eger Vasút út 3.
Egervin Borgazdaság Rt	Borászati üzem	3300 Eger Verőszala 1-3.
Egri Bv.Inté	Telephely	3300 Eger Törvényszék 2.
Egri Malom Malomipari Rt	Központi telephely	3300 Eger Kertész 172.
Egri Mezőgazdasági Szakközép- És Szakképző Iskola És Kollégium	Mezőgazdasági Szakközép és Szakmunkásképző Iskola és Kollégium	3300 Eger Mátyás Király u.52-54.
Egri Nyomda Kft	nyomda	3300 Eger Vincellériskola út 3.
Egri Patyolat Textiltisztító És Kereskedelmi Kft	Vegyztisztító	3300 Eger Faiskola út 1.
Egri Téglyagyár Építőanyagipari Gyárto És Kereskedő Kft /Eger Téglyagyár Kft/	Téglyagyár	3300 Eger Homok út 2.
Egrifa Kft.	Fűrészüzem	3300 Eger Vécseyvölgy 99.
Egút Zrt.	Telephely	3300 Eger Deák Ferenc 49.
Ehisz Ipari És Szolgáltató Rt	Csomagolóeszközügyártó üzem	3300 Eger Meder u.26.
Ehp Energia Kft.	Eger-Park Hotel Kft. - Telephely	3300 Eger Szálloda u. 1-3.
ÉMÁSZ Nyrt.	Eger Régióközpont	3300 Eger Vincellériskola 26
Energia-95 Bt.	Telephely	3300 Eger Sas 94
Energo-Holding Kft.	Telephely	3300 Eger Malomárok 28.
Etikett Eger" Kft.	Nyomdaüzem	3300 Eger Sas 94.
Europrint Eger Kft.	nyomda	3300 Eger Faiskola u.5.
Evat Egri Vagyonkezelő És Távfűtő Részvénytársaság	Fűtőmű	3300 Eger MALOMÁROK UTCA 28
Evat Egri Vagyonkezelő És Távfűtő Részvénytársaság	Telephely	3300 Eger SZÉCHENYI UTCA
Evat Egri Vagyonkezelő És Távfűtő Részvénytársaság	Telephely	3300 Eger VERES PÉTER 5-7
Evat Egri Vagyonkezelő És Távfűtő Részvénytársaság	Telephely	3300 Eger Bajcsy Zsilinszky 5.
Evat Egri Vagyonkezelő És Távfűtő Részvénytársaság	Telephely	3300 Eger Sas u. 8/a
Evat Egri Vagyonkezelő És Távfűtő Részvénytársaság	Társasház	3300 Eger Katona István tér 2.
Fairway Eger Konfekcioipari Kft	Konfekcióüzem	3300 Eger Cifrakapu 160-162
Farkas Kft	Autószalon, szervíz	3300 Eger Kőlyuk 2.
Fgsz Zrt.	Gázátadó állomás	3300 Eger külterület
Fgsz Zrt.	Gázátadó állomás	3300 Eger külterület
Firth Rixson Hungária Kft.	összeszerelő üzem	3300 Eger Ipari Park
Flott-Trans Kft	Kamionszervíz	3300 Eger Kistályai 12.
Formax Járműalkatrész Gyárto Kft	Telephely	3300 Eger Sas 94.
Ganz Öntöde Kft	Veszélyes hulladék tároló	3300 Eger Ostorosi u. 13.
Garden Product Ipari És Kereskedelmi Kft	telephely	3300 Eger Felvégi 107.
Görbe És Társa Kft.	Fűrészüzem	3300 Eger Tárkányi u.21.
Gyegép Ipari, Termeltető, Kereskedelmi És Gépgyárto Kft	GYEGÉP Ipari Termeltető Kereskedelmi és Gépgyártó Kft.	3300 Eger Kistályai út 10.
Haki Hungary Kft.	Haki Hungary Kft. - Telephely	3300 Eger Kistályai út 10.
Hesi Kft	Sütőüzem,	3300 Eger Sas út 60/a
Hész-Javító" Kft.	Telephely	3300 Eger Meder u.26.
Heves Megyei Biroság	Telephely	3300 Eger Barkóczy út 3

Eger Város Települési Környezetvédelmi Programja
2010. november

Heves Megyei Önkormányzat Mark	V. sz. telephely	3300 Eger Fürdő u. 2.
Heves Megyei Önkormányzat Mark	Telephely	3300 Eger Széchenyi István 46
Heves Megyei Önkormányzat Mark	III. sz. telephely	3300 Eger Baktai 37-38.
Heves Megyei Táh	területi igazgatóság	3300 Eger Kossuth Lajos u.28.
Heves Megyei Vizmű Rt	szennyvíztisztító telep	3300 Eger Tárkányi
Heves Megyei Vizmű Rt	Központi telephely	3300 Eger Hadnagy 2.
Heves Megyei Vizmű Rt	Eger városi szennyvíztisztító telep	3300 Eger Kistályai
Hivatásos Önkormányzati Tűzoltóság Eger	Tűzoltóság	3300 Eger Vincellériskola 5.
HMÖ Kórháza Egészségügyi Szolgáltató Nonprofit Kiemelkedően Közhasznú Kft.	II. telephely II. sz. kórház	3300 Eger Széchenyi I. 27-29
Holz Metall Basis Kft /Hmb Kft/	Telephely	3300 Eger Vécsey-völgy
Hossó Abc Kft	Élelmiszer bolt	3300 Eger Katona István tér 3-5.
Hotel Flora Gyógyüdültetési Kft	Hotel	3300 Eger Fürdő utca 5.
Imc Invest Kft.	SEAT márkakereskedés	3300 Eger Faiskola u.
Ipoly Cipőgyár Termelő És Szolgáltató Kft	Cipőgyár	3300 Eger Törvényház út 2.
Ivánszki Árpád Aladár	Autófényező	3300 Eger Mátyás K. 138
K&H Bank Zrt.	Telephely	3300 Eger Barkóczy u.3.
Kossuth Zsuzsa Szakk.Gimn.Koll	Iskola	3300 Eger Bem Tábormok 3.
Kovács Tibor	Autófényező	3300 Eger Körnöcbánya 1/a
Laxter 1999 Kft	Telephely	3300 Eger Iparterület
Leoni Hungária Ipari És Kereskedelmi Kft	Alkatrészgyár	3300 Eger Kistályai u.18.
Leoni Hungária Ipari És Kereskedelmi Kft	elektronikai alkatrész gyártó üzem	3300 Eger Faiskola 9.
Magyar Közút Kht.	K2. sz. gépjávitó üzem	3300 Eger Mátyás király út 136.
Majorszki Béla	Autófényző	3300 Eger Attila út. 27/a
Mazsik Gábor	Autójavító	3300 Eger Egri u.98.
MP Zrt.	Telephely	3300 Eger Kistályai u.6.
MTelekom NYRt.	Telephely	3300 Eger Fellner jakab 1.
Numan És Társa Sütőipari És Kereskedelmi Kft	Sütőüzem	3300 Eger Koszorú u.1.
OMYA HUNGÁRIA Mészkefeldolgozó Kft.	Ásványi anyag örlőüzem	3300 Eger Lesrét u. 71.
Panoráma Vendégláto, Idegenforgalmi És Kereskedelmi Rt /Panoráma Vik Rt/	Telephely	3300 Eger Hibak K.
Philip Morris Magyarország Kft.	Dohánygyár	3300 Eger Törvényház 4.
Polír 97 Bt	Polír 97 Bt - Telephely	3300 Eger Rákóczi út 95.
Prevent Autó Bt.	Autószerelv	3300 Eger Kistályai u.4.
Rotel 96' Bt.	Autófényező	3300 Eger Szerűskert 24.
Sanatmetál Kft	Felületkezelő üzem	3300 Eger Faiskola u.5.
Scs Kft.	Bútorgyár	3300 Eger Faiskola u.7.
Schoen + Sandt Hungary Kft.	Gépgyár	3300 Eger Kistályai út. 6.
Simaex Bt	Fogtechnika.	3300 Eger Árpád u.56
Simon Asztalosipari Kft	Asztalosüzem	3300 Eger Szövetkezet 7.
Sípos János	Autószalon	3300 Eger Vincellériskola 6/A
Skála Ingatlanhasznosító Zártkörűen Működő Részvénytársaság	Telephely	3300 Eger Dobó tér 1/a.
Spar Magyarország Kereskedelmi Kft.	Telephely	3300 Eger Sas u.1.
Starter Akkumulátorgyártó Kft	Akkumulátorgyártó üzem	3300 Eger Mátyás K. 134.

Steko Clean Kft.	Vegyztisztító szalon	3300 Eger Rákóczi u. 100.
Super Hobby Kft	Áruház	3300 Eger Rákóczi út.102.
Sz És K 2005. Ingatlanhasznosító Korlátolt Felelősségű Társaság	Telephely	3300 Eger Szövetkezet u.1.
Szilágyi Erzsébet Gimn. És Kol	Gimnázium	3300 Eger Mátyás Király u.62.
Szilágyi Erzsébet Gimn. És Kol	Szilágyi Erzsébet Gimnázium és Kollégium	3300 Eger Ifjúság u.2.
Szlávik István	Autójavító	3300 Eger Mikes Kelemen út 8.
Szlávik István	Gépjárműfényező üzem	3300 Eger Kistályai u.28.
Társasház Tulajdonu Irodaház	Irodaház	3300 Eger Klapka u.1.
Tesco-Global Áruházak Zrt.	Telephely	3300 Eger Rákoczi u.100.
Top Car 2002 Kft	autószalon	3300 Eger Kistályai u.20.
Transzportbeton Kft.	Transzportbeton keverő üzem	3300 Eger Iparipark-Ipartelepi köz 3.
Universal-Color Kereskedelmi És Szolgáltató Kft	Autófényező	3300 Eger Rákoczi út 95.
Vilati Electronic Kft.	Alkatrészgyár	3300 Eger Faiskola u.9.
Vilati Rt.	elektromos berendezés gyártó üzem	3300 Eger Faiskola u.9.
Wpr Alfa Kft.	Bevásárló és szórakoztató központ	3300 Eger Törvényház u. 4.
Zf Hungária Ipari És Kereskedelmi Kft	Gépgyár	3300 Eger Kistályai u.2.
Zf Lenksysteme Hungária Kft.	ZF Lenksysteme Hungária Kft.	3300 Eger Kistályai u. 2.
Zf Lenksysteme Hungária Kft.	Zf Lenksysteme Hungária Kft. Telephely	3300 Eger Kistályai út 8.
Zodel-Hungária Kft	Fémmegmunkáló üzem	3300 Eger Kistályai u. 18.

KVVM LAIR adatbázis

A bejelentett telephelyek száma 125 darab. A kibocsátott anyagok száma 67 légszennyező.

A legnagyobb mennyiségben kibocsátott légszennyező anyagok mennyisége:

Szennyezőanyag	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	Összesen (kg)
1 - Kén-oxidok (SO ₂ és SO ₃) mint SO ₂	84	14	28	328	229	68	1 703	2 454
2 - Szén-monoxid	81 866	66 132	79 654	46 825	47 518	118 212	354 915	795 122
3 - Nitrogén oxidok (NO és NO ₂) mint NO ₂	61 807	94 067	93 622	38 718	69 018	79 368	147 086	583 686
7 - Szilárd anyag	7 319	8 339	6 568	8 198	9 599	7 697	17 936	65 656

KVVM LAIR adatbázis

2008-ban jelentősen megemelkedtek a kibocsátások. Ennek két oka van. 2007-ben lejárt az ötéves periódus, mikortól is új mérések alapján kell a bevallásokat elkészíteni. A második ok, hogy új légszennyező forrásokat helyeztek üzembe.

Például a kén-dioxid kibocsátás növekedését az OMYA Kft. és az SCC Kft. emisszió növekedése okozta.

A szén-monoxid esetében a Téglagyár Kft (valószínűleg a gázmotorok üzembe helyezése), a nitrogén-oxidok növekedésében a Téglagyár Kft, WPR ALFA Kft. (volt Dohánygyár), Agria Volán, Mátyás király út, OMYA Kft.

A szilárd anyag emisszió növekedését a Téglagyár Kft és OMYA Kft. kibocsátása okozta.

Az összes légszennyező anyag kibocsátás 2008-ban 1 038 368 kg/év, a szén-dioxid kivételével. A kibocsátott szén-dioxid 56 447 642 kg/év.

Az érvényben lévő jogszabályok szerint határértéket meghaladó kibocsátást a hatóság nem engedélyez. Ilyen esetekben műszaki megoldással kell határérték alá csökkenteni az emissziót, ellenkező esetben a pontforrás üzemelési engedélyét visszavonják.

Összefoglalás

A bejelentett kibocsátó telephelyek száma magas. Kedvező azonban, hogy a nagy emisszió források város szélén, vagy ipari területen üzemelnek. Szintén kedvező, az északi lakótelepen a távfűtési rendszerben résztvevő lakóingatlanok magas száma. Nem volt szerencsés a belvárosban (Eger és Park Hotel fűtésének az adott módon történő bővítése).

A volt Dohánygyár területén belépő új források és a régi ipari források megszűnése kompenzálja egymást.

A belvárosban, illetve lakott településrészekben kisebb ipari létesítmények (autójavító, festő, bútorasztalos, nyomda stb.) lokális problémát okoznak környezetükben. Az ipari területekre történő áttelepülés támogatást érdemelne.

2.2. Vizek

2.2.1. Felszíni vizek

A település az Eger patak vízgyűjtőjén fekszik. Az a tény, hogy a város felett nincs nagy vízgyűjtő terület a jó vízminőség szempontjából kedvező adottság. Ehhez természetesen a vízgyűjtőn feljebb fekvő egyes önkormányzatok vízminőség-védelmi tevékenysége is hozzájárul, de olyan település is van, ahol hiányzik a csatornahálózat. A patak vízhozamára az alábbi adatok jellemzőek:

Az Eger - patak vízjárási adatai:

Vízmerce	LKV	LNV	KQ	KÖQ	NQ
	cm		m ³ /s		
Eger-patak	0	140	0,07	0,5	55

Árvízveszélyes helyzetet a településre eddig nem jelentett. A városban egyes belvárosi épületek falán kitáblázott árvízi szintek egy Bükki felhőszakadás, illetve azt követően egy malom gátjának átszakadása eredményezte 1878. augusztus 30-31-én. A természetes hordalékanyagon kívül más szennyezőanyag nem rontja a víz minőségét. Nagyobb állóvíz nem található a településen.

2.2.2. Felszín alatti vizek

A talajvízre települt kutak vize sajnos itt is, mint sokhelyütt az országban, már nem ivóvíz minőségű.

A felszín alatti víz állapota szempontjából érzékeny területeken lévő települések besorolásáról szóló 27/2004. (XII.25.) KvVM rendelet szerint Eger város a felszín alatti víz szempontjából fokozottan érzékeny, valamint kiemelten érzékeny felszín alatti vízminőség védelmi területen lévő település.

A felszín alatti vizek és a talaj elszennyezése szempontjából a településen az alábbi tevékenységek jelentenek potenciális veszélyforrást:

1. illegális kommunális hulladék elhelyezés,
2. csatornázatlan ingatlanok,
3. illegális szennyvízbekötések,
4. földalatti üzemanyag tárolók,
5. kisebb szolgáltatók,
6. közlekedésből származó szennyezés.

A felsoroltak közül a 2, 3, esetben foszfát, nitrát, ammónia és fertőző organizmusok terhelésével lehet számolni. Az 1. esetben szinte minden elképzelhető szennyezőanyag kioldódásával számolhatunk. A 4. esetben olaj és olajszármazékok, míg az 5. esetben oldószerek, ólom, azbeszt, olaj és olajszármazékok jelenthetnek terhelést a környezetre. A 6. esetben az ólommentes benzín elterjedésével szénhidrogén származékok, nitrogén oxidok, korom jelenthetnek veszélyt a talajra, talajvízre (és természetesen a légtérre). Közvetve ugyan, de közlekedési eredetre visszavezethető, hogy a tiltás ellenére sokan még megszokásból még mindig konyha sót használnak síkosság-mentesítésre.

2.3. A földtani és talajtani adottságok, területhasználatok

2.3.1. Földtani és talajtani adottságok

A talajtani változatosságot 9 féle talajtípus képviseli, de jelentős kiterjedéssel csupán a főként harmadidőszaki üledéken képződött agyagbemosódásos barna erdőtalajok, a szintén harmadidőszaki, vagy lösszel kevert üledékeken, helyenként andezit és riolittufán kialakult barnaföldek, továbbá a nyirokszerű tarka agyagon képződött csernozjom barna erdőtalajok rendelkeznek.

2.3.2. Földhasznosítás

Megállapítható, hogy Eger térségében a mezőgazdaságilag művelt terület 61,2%-a az agráralkalmassági értékszám alapján nem éri el az országos átlag 80%-át. Az országos átlag és az átlag 80%-a közé esik 9088 ha mezőgazdaságilag művelt terület, ami a mezőgazdaságilag művelt rész

38,8%-a. Megállapítható az is, hogy nincs olyan terület a kistérségben, melynek agráralkalmassági értékszám szerinti termőföld minősége egyenlő, vagy jobb lenne, mint az országos átlag. A 22070 ha kivett termőterületből jelentős az erdő, több mint 15000 ha területével. Megjegyezzük, hogy minden erdőterület agráralkalmassági értékszám alapján az 1. kategóriába tartozó területeken található.

Eger körzetében a meghatározó mezőgazdasági kultúra a szőlőtermesztés. A fehér és vörös borszőlők aránya kb. 50-50%, ami a piac igénye szempontjából nem nevezhető optimálisnak. A piac ugyanis a vörös borszőlők mintegy 70% -os arányát kíváná. A mintegy 40 hektáros csemegezőlő területnek mérsékelt szerepköre van. A kék borszőlő fajták közül meghatározó szerepe van (elsősorban az Egri Bikavér bor szempontjából) a Kékfrankos szőlőfajtának és különböző klónjainak. Az utóbbi években fokozatosan nőtt a Cabernet franc és Cabernet sauvignon fajták jelentősége, a Zweigelt fajtának azonban a kívánatosnál nagyobb a részaránya.

A termesztett kékszőlő fajták viszonylag magas száma elsősorban az Egri Bikavér előállításával, vagyis több, különböző vörösbor házasításával függ össze.

Az ültetvények kulturállapotát a kezeltségi állapot és a tőkehiány mértéke jellemzi. A kifogástalanul és kielégítően kezelt ültetvények részaránya 82%, az elhanyagolt ültetvények aránya pedig 8,3%. Ezek az arányok elfogadható szintű kezeltségi állapotot mutatnak.

Szőlőtermesztést nem lehet gazdaságosan folytatni olyan ültetvényen, amelyben a tőkehiány mértéke 20% felett van.

2.3.3. Állattartás

A körzetben az állatállomány csökkenése és az állattenyésztés termelésének visszaesése az ágazat működését veszélyeztető mértékű.

A legjelentősebb, s ezzel együtt a letragikusabb csökkenés azonban a szarvasmarhánál volt. Ennek ellenére a szarvasmarha a körzetben tartott állatállományon belül közel 50%-os arányt képvisel. Ez alapvetően a nagyüzemben tartott baromfiállomány megsemmisülésének tudható be. A juhállomány a jelentős csökkenés ellenére megtartotta 8% körüli arányát az állatállományon belül.

A tehénállomány Egerben, Noszvajon, és Felsőtárkányban összességében nem éri el a 100 darabot, a tejértékesítés háznál, illetve piacon történik. A csekély számú hízómarhát a környékbeli kisebb magánfeldolgozók vásárolják fel. A korábbi zárt rendszerű tojás- és húscsirketermesztés megszűnt, a telepek elavultak, nem üzemelnek. Jelentősebb sertésállomány az Egri Csillagok Termelőszövetkezet korábbi sertéstelepén található (évi 120 db kibocsátással), az árut a gyöngyösi FALCOTRADE Rt. veszi át. Eger északi külterületén mintegy 2500 vegyes létszámú juhállomány hasznosítja a gyepterületeket, a gyapjút és a hústermékeket az AGRITRADE Kft-n keresztül értékesítik.

2.3.4. Talajdegradációs folyamatok, talajállapot változás

A kistérség területén leginkább a hegyvidéki talajféleségek alakultak ki. Ezek a talajok nagyon fiatalok, a mostani talajszelvények néhány évtizedes, esetlen néhány évszázados múltra tekintenek vissza. A jelentős erdőirtások következtében a talajréteg is gyorsan pusztult. A felszín eltérő adottságainál fogva a talajképződés változatos volt, amely a domborzat, az éghajlat, a víz- és az eltérő növényzet együttes hatásainak a következménye. Főbb jellemző talajtípusai:

savanyú nem podzolos barna erdőtalaj,
az agyagbemosódásos barna erdőtalaj,
és a Ramman-féle (kovaföld) barna erdőtalaj.

2.3.5. Szennyezett területek, kármentesítés

Országos jelentőségű-, központi kármentesítési feladatkörbe tartozó terület nem található a településen. Olyan iparterületek melyeken a korábbi tevékenységből adódóan szennyezés található a város déli iparterületén, illetve északon a volt OMYA és Bervai telephelyeken vannak. Ezek feltárása lehatárolása megtörtént, a szennyeződésmentesítés folyamatban van.

Kisebb mértékű talajszennyezés előfordulása valószínűsíthető a nem működő ipari telephelyek-, illetve az illegális hulladéklerakás környezetében.

2.3.6. Ásványvagyon

Megkutatott és nyilvántartott ásványvagyon felett az OMYA Hungária Kft., illetve az Egri Téglagyár Kft., valamint a Tihaméri riolittufa bánya gyakorol bányászati jogot a település területén. Előbbi mészkő, míg az utóbbiak agyag, illetve tufa építőkö kitermeléssel-feldolgozással foglalkoznak.

3. AZ ÉPÍTETT KÖRNYEZET ÁLLAPOTA

3.1. A települési környezet

3.1.1. Infrastruktúra

3.1.1.1. Ivóvízellátás

A település vezetékes ivóvíz ellátása megoldott. A vízellátó rendszer üzemeltetője a Heves Megyei Vízmű Zrt..

A település vízfogyasztásának mutatói:

Eger			
2008 (KSH)	A település vízfogyasztása	Egy lakosra jutó éves vízmennyiség	Egy lakosra jutó napi vízmennyiség
	3.276.000 m ³ /év	38,7 m ³ /év	106 l/nap
	Ebből lakossági		
2.186.000 m ³ /év			

A lakosság víztakarékos magatartásáról számolnak be a szakemberek az éves fogyasztás csökkenéséből, illetve a fajlagos vízfelhasználási értékek visszaeséséből következően.

3.1.1.2. Kommunális szennyvízkezelés, gyűjtés, elvezetés, tisztítás

A település területén a csatornázás megoldott, a szennyvíz tisztítását a város déli határában fekvő eleveniszapos technológiájú tisztító telep végzi. A telep Egeren kívül Felsőtárkány Ostoros, Novaj, Egerbakta, Egerszólát, és Egerszalók szennyvizeit fogadja. A beérkező nyers szennyvíz mennyisége 10.000 m³/nap, mely évek óta csökkenő tendenciát mutat. A csökkenés eredménye az egyre takarékosabb fogyasztói magatartás az ivóvíz felhasználás terén, hiszen a csökkenő szennyvíz mennyiség mellett a szakemberek a töménység emelkedéséről számolnak be.

A szennyvíz tisztító műtárgyak technológiai sora:

- gépi finom rács,
- hosszanti homokfogó,
- 2 db Dorr előülepítő,
- 2 db anaerob medence,
- 3 db anoxikus medence,
- 2 db levegőztető medence,
- 2 db Dorr utóülepítő,
- 2 db fertőtlenítő medence (a telep fertőtlenítésre nem kötelezett. Tekintettel az elfolyó víz minőségére, illetve a befogadó kis vízhozamára).

A telep tisztítási hatásfoka – a legutóbbi nagy rekonstrukciónak köszönhetően - megfelelő; 2008-tól egyáltalán nem, míg előtte is csak eseti jelleggel esett kifogás alá.

A szennyvíziszap kezelés technológiai sora: elősűrítő, gépi sűrítő, szalag prés. (A korábban használt TCW, illetve Sulzer iszapszárítók nem üzemelnek.) Ezen kezelés végén 20 %-os szárazanyag tartalmú iszap keletkezik, napi 20-25 m³ mennyiségben. Ha ezt a mennyiséget 100%-os iszaptartalomra átszámítva, 1600-1800 t iszap környezetbarát elhelyezését kell a telepnek évente megoldania. Ez az iszapot konténerszállító nyerges tehergépkocsikkal a Dél-Pesti szennyvíztisztító telepre szállítják, ahol az ottani technológiában rothasztással ártalmatlanítják. Az, hogy a szennyvíztisztítás utolsó fázisának számító szennyvíziszap elhelyezés nem a

Vízmű Vállalat kezében van – véleményünk szerint – kiszolgáltatottá teszi a Szolgáltatót, mind anyagilag, mind technológiailag az iszap ártalmatlanítója felé. Tudott, hogy a Vízmű Vállalat több pályázat keretében próbált ezen a helyzeten változtatni, ezért a hosszútávú koncepció készítésénél mi is javasoljuk ennek az ártalmatlanítási módnak a felülvizsgálatát.

Erre a gondolatra erősít rá, hogy jogszabályban megfogalmazott (környezet védelmének általános szabályairól szóló törvény rendelkezéseinek megfelelően, valamint a vizek hasznosítását, védelmét és kártételeinek elhárítását szolgáló tevékenységekre és létesítményekre vonatkozó általános szabályokról szóló 147/2010 (IV.29.) Kormányrendelet 20. § (1) alapján), hogy az önkormányzat a települési környezetvédelmi program részeként dolgozza ki a települési szennyvízkezelési programját.

3.1.1.3. Csapadékvíz elvezetés

A település csapadékvíz elvezetése nyíltárkos és zárt rendszerű vegyesen. A rendszer megfelelő karbantartására a város nagy hangsúlyt fektet. A domboldalak beépítése nagyobb lefolyási tényezőt, kisebb összegyülekezési időt eredményezett, ezért a város néhány pontján záporok esetén komoly elöntések jelentkeztek. Ezeken a neuralgikus pontokon a szükséges fejlesztéseket (szelvénybővítések, átépítések) folyamatosan végzik.

3.1.1.4. Út és vasút hálózat

A településen önálló vasútállomás található. Az autóbusz közlekedés mind a járatok számát, mind a célállomásokat tekintve kielégítőnek mondható. A település az M3-as autópályáról csak alsórendű utakon közelíthető meg. Az utóbbi években komoly előkészületeket tett a városvezetés, hogy az M3-as autópályával a települést összekötő direkt kapcsolat, valamint egy elkerülő út a fejlesztési elképzelések közül a megvalósíthatóság felé induljon el.

3.1.1.5. Energia hálózat

A vezetékes gázellátó hálózat a településen kiépült. A hosszú távú fenntarthatóság elveit ugyan nem szolgálja, hiszen nem megújuló energiaforrásról van szó, de rövid távon környezetvédelmi szempontból magyarázható. A település lakosságának jelentős része a szerény jövedelmi viszonyai miatt, a gázfűtés kiépítése mellett „párhuzamosan” megtartotta a régi egyes tüzelésű berendezéseit is. A fának, mint megújuló energiahordozónak jelentős szerepe lesz nagyvalószínűséggel a jövőben.

Az önkormányzat saját energiafogyasztását figyeli. Hatékonyságot javító intézkedések közül a közvilágítás korszerűsítését, a közkifolyók számának csökkentését, energiatakarékos fűtési mód alkalmazását tervezik. Az önkormányzat és intézményei hőszigetelési hiányosságaival tisztában vannak, pályázatok segítségével folyamatosan javítanak a helyzeten.

Napenergia és más alternatív energiahasznosításra nincs még említést érdemlő példa sem. Faapríték hasznosító kazán telepítése kezdődött el a tervezéssel az Északi lakótelepet kiszolgáló hőközpontnál.

Eger				
2008 (KSH)	Villamos energiát fogyasztó háztartás	Háztartások részére szolgáltatott villamos energia	Vezetékes gázt fogyasztó háztartás	Háztartásoknak értékesített vezetékes gáz
	27628	48628 MWh	24737	2.5218.000 m ³

3.1.1.6. Egyéb infrastruktúra

A település rendelkezik vezetékes telefonhálózattal (24314 távbeszélő fővonal, ebből 5208 ISDN) és a mobil szolgáltatók elérhetősége is biztosított.

Kábeltévé hálózat szintén elérhető (20675 lakás).

3.1.2. Köztisztaság

A hulladékgazdálkodásról szóló 2000. évi XLIII. törvény komoly feladatokat ró a települési önkormányzatokra. Ennek szellemében az önkormányzat megalkotta az ingatlanok és közterületek tisztántartásáról szóló helyi rendeletét. Sajnos még sok emberrel nehéz elfogadtatni, hogy a fogyasztás velejárójaként keletkező hulladék ártalmatlanításáról is gondoskodni kell és ez a feladat a szigorodó feltételrendszer eredményeként egyre költségesebb.

Eger város gesztorálásával jött létre az a 81 települést magában foglaló Heves megyei hulladékgazdálkodási projekt, melynek keretében az Egerben összegyűjtött kommunális hulladékot az AVE Kft. által üzemeltetett Hejőpapiiban található hulladéklerakón ártalmatlanítják.

Az új korszerű lerakó építési, üzemeltetési, amortizációs költségeit az üzemeltető fedezte, ezért egy koncessziós szerződésben évekre előre meghatározott díjat (jelenleg 9000 Ft/t) kér a hulladék összegyűjtését végző Városgondozás Kft.-től a város határában lévő átrakó állomásra történő beszállításkor.

A koncessziós szerződésben előre meghatározott, hogy mennyi hulladékot kell a Társulásnak beszállítani az előre meghatározott árért.

A „szennyező fizet” elv alapján a települési szilárd hulladék ártalmatlanítás költségeit a lakosságnak kell megfizetni, törekedve arra, hogy a rendszerbe olyan ösztönző elemek is beépüljenek, mely a szelektíven gyűjtő, hulladékot visszaforgató lakosoknak a tarifáját mérsékli. A tarifarendszer árain keresztül is világossá kell a lakosság számára, hogy:

- minél kevesebb hulladékot szabad csak a hulladéklerakásra átadni,
- minél több hulladékot kell szelektíven gyűjteni és hasznosítani.

A település belterületén jelentős a zöldfelületek nagysága. Az önkormányzat példamutatóan gondozza ezeket a területeket. A „jó példa” nyomán egyre több

helyen találkozunk lakossági virágosítással, mely a közterületekkel harmonikus egységet alkot. A közterületi hulladékgyűjtő kosarak ürítéséről az önkormányzat gondoskodik. A parkokban keletkező zöldhulladékot komposztálják. A közterületekről, illetve a lakosságtól összegyűjtött zöldhulladék évi mennyisége kb. 2000 tonna. A hulladékok kérdésével önállóan részletesen foglalkozunk az 5.1. pontban.

3.1.3. Felhagyott ipari és egyéb területek

A település korábbi állami és szövetkezeti tulajdonú létesítményei a privatizációt követően gazdára találtak, hasznosítottak. A régi nagyüzemi iparterületek az új gazdasági környezetben feldarabolódtak, helyükön több kisebb vállalkozás kezdte meg működését (Berva, Mezőgép, HÁÉV) Nagyobb „rozsdas övezet” nincs a településen.

3.2. Épített környezet

3.2.1. A település rövid története

Eger Magyarország egyik legszebb ősi, műemlékekben gazdag városa. Nevének pontos eredetét jelenleg sem tudjuk. Van olyan feltevés, hogy a hely elnevezését az Eger patak partjain valaha bőségesen növekedő „egerfáról” (azaz égerfáról) kapta. A magyarázat helyesnek látszik, mivel a város neve tükrözi ősi természeti környezetét, illetve annak egyik legjellemzőbb növényét, a mocsaras partokon gazdagon tenyésző égerfát.

Ezt a feltevést megerősíti a város német Erlau = Erlen-au (Égerfa-liget) elnevezése is. Van olyan teória is, hogy Eger neve az ager (föld) latin szóból származik. Akik ezt a nézetet vallják, abból indulnak ki, hogy az újabb kutatások szerint a XI-XII. században úgynevezett latinusok, vallon eredetű telepések költöztek Eger és környékére.

Az egri medence és az azt övező hegyes vidék emberi településre mindig nagyon alkalmas volt. Erre mutatnak a felszínre került régészeti leletek, amelyek az őskortól kezdve a történelem valamennyi korszakát képviselik.

Régészeti leletek bizonyítják, hogy a honfoglaló magyarság első nemzedéke a X. század elején megszállta Eger területét. Erre utalnak az arab pénzekkel keltezett fegyveres férfisírok a város határában Almagyaron és Répástetőn. Honfoglaláskori leletek kerültek felszínre a múlt század végén, a Szépasszonyvölgy környékén is.

Eger létrejöttében valószínűleg egybeesik első királyunk, Szt. István állam- és egyházszervező tevékenységével. Első királyunk még 1009 előtt, a szervezett tiz püspökség egyikét itt hozta létre. Ezt régészeti leletek is bizonyítják. Ezek során nemcsak emberi csontmaradványok kerültek elő a XI. századból, hanem felszínre került egy kör alakú templom, valamint egy kisebb palota maradványa is. A régészeti feltárások megerősítik azt a korábbi hagyományt,

hogy első királyunk az egri székesegyház építését valóban nézhette a tőle északra fekvő, később királyszékének nevezett magaslatról.

A település, mint püspöki székhely már a korai középkorban jelentős helyet foglalt el a magyar városok sorában. A környék természeti adottságai, az alföld és a hegyvidék találkozása különböző országrészek közötti gazdasági és kulturális kapcsolat létesítését tette lehetővé.

Ezt a fejlődést akasztotta meg átmenetileg a tatárjárás 1241-ben, amikor is II. Kilit püspöksége alatt feldúlták és felégették a várost.

A tatárok elvonulása után azonban hamarosan megindult az élet. Lambert Eger püspöke 1248-ban bizonyára a tatárjárás tapasztalatai alapján IV. Béla királytól kövár építésére kapott engedélyt. A csaknem teljesen elpusztult város így feltámadt és a XIV- XV. században elérte középkori fejlődésének csúcspontját. Ebben az időszakban a város széléig terjeszkedő erdőket nagyrészt kiirtották, s helyükre szőlőt telepítettek. A településen egyre több polgári ház épült. Kialakultak a várba és az északi bányavárosok felé vezető útvonalak, a régi vízfolyást követő belvárosi, ma is kanyargós mellékutcák. A különböző környékbeli települések, például Almagyar, Czigléd stb. összeépültek Egerrel. Mátyás király uralkodása (1458-1490) újabb fejlődést hozott a település életében. Bekensloer János püspök építette át gótikus stílusban a várbeli püspöki palotát, amely jelenleg is látható. Az építkezéseket Dóczy Orbán, később Bakócz Tamás püspökök folytatták. Az ő nevükhöz fűződik a várbeli székesegyház késő gótikus átépítésének megkezdése. Mátyás király halála után Hypolit püspök idején épült a közelmúltban felújított úgynevezett Hypolit-kapu.

1526, a mohácsi vész után szomorú időszak következett be Eger életében is. A kettős királyság idején a város szinte évente cserélt gazdát, s a török is közeledett. Ez a tény követelte meg a vár megerősítését. 1552 őszen Dobó István várkapitánynak és maroknyi hadinépének sikerült megvédenie a várat, sőt ezáltal Észak-Magyarországot is a terjeszkedő török birodalomtól. Bár Dobó és katonái a várat megvédték, de az ostrom alatt teljesen tönkrement, ezért szükségessé vált a teljes átépítése. 1553 és az 1596 közötti években kiváló olasz hadmérnökök tervei alapján végbement a belső és a külső vár újjáépítése. Míg Dobónak és katonáinak 1552-ben sikerült a várat megvédenie, addig 1596-ban az akkori kapitány vezetése alatt álló idegen zsoldosok azt feladták, így Egerben 91 éven keresztül a török lett az úr. A török uralom emlékét őrzi a XVII. század végén épült karcsú minaret, mely az egykori oszmán világbirodalomban legészakabbra található ilyen építmény. A török hódoltság időszakában Eger egy több szandzsákot magába foglaló török tartomány, vilajet székhelye volt.

Eger 1687 decemberében szabadult fel a török uralom alól. Bár a visszafoglalás nem ostrommal, hanem kiéheztetéssel történt, a város teljesen leromlott állapotba került. A falakkal körülvett területen az egykori feljegyzések szerint mindössze 413 ház volt lakható, s ezekben is főként visszamaradt török családok laktak.

A török kiűzése után a felszabadított várost a császári kormányzat kincstári birtoknak tekintette. I. Lipót 1688-ban Egert szabad királyi várossá nyilvánította. Ez azt jelentette, hogy mentesült az egyházi és földesúri terhek alól. A szabadkirályi városi állapot azonban csak 1695-ig tartott, mert a

visszatelepülő püspök Fenessy György visszaszerezte az uralkodótól korábbi püspöki városi jogállását.

A Rákóczi-szabadságharc időszakában 1703-tól 1711-ig a város a felszabadult országrész központja volt. II. Rákóczi Ferenc fejedelem többször tartózkodott a település falai között, s itt volt a főhadiszállása. Feltétlenül emlékeztetnünk kell arra, hogy 1705-ben, Egerben keltezték, habár nyomda híján nem itt nyomtatták az első magyar hírlapot, a Mercurius Veridicust (magyarul Igazmondó Merkuriuszt). 1709-ben a városban találkozott a vezérlőfejedelem Ukranciewvel, I. Péter cár követével. A követ különben városunkban halt meg, és a Rácz-templom (szerb templom) környékén temették el.

Eger életében a XVIII. század a virágzás, a fellendülés időszaka. Eger püspökei, különös tekintettel Barkóczy Ferencre és Eszterházy Károlyra, kialakították Eger ma is látható barokk városképét. A barokk épületek közül leglátványosabb: a líceum (ma az Eszterházy Károly Tanárképző Főiskola központi épülete), a minorita templom, a kispréposti palota, a nagypréposti palota (ma megyei könyvtár), a vármegyeháza, benne Fazola Henrik két gyönyörű kovácsoltvas kapujával, s a szerb (rác) templom. Az építkezések számos iparost, kézművest, kereskedőt, művészt, köztük olyan nagyságokat, mint Kracker János Lukács, Anton Maulberts, Franz Sigritys, Josef Gerl, Fellner Jakab, Fazola Henrik vonzottak a városba. A lakosság száma ugrásszerűen megnövekedett. Míg 1688-ban csak 1200 fő volt, addig 1787-ben már több mint 17 000. Ekkor Eger létszámát tekintve az ország hatodik városa volt. Ekkor érte el virágkorát a szőlőkultúra is. A szőlőterület a településen több mint tizenkétszeresére növekedett.

Eger életében a XVIII. század azért fontos, mert Barkóczy, majd nyomdokain Eszterházy püspök a nagyszombati és a bécsi egyetem mintájára Egerben universitast, azaz egyetemet akart kiépíteni. A felsőfokú intézménynek már Egerben voltak előzményei, hisz 1700-ban a II. Rákóczi Ferenc pártján álló Telekessy István püspök papnevelő intézetet hozott létre, 1740-ben Foglár György kanonok jogi iskolát alapított 1754-ben pedig Barkóczy püspök bölcséleti iskolát hozott létre. 1769-ben, Egerben Markot Ferenc irányításával megnyílt az ország első orvosi iskolája, amely 1775-ig működött. Sajnos azonban az egeri egyetem az uralkodói akarat következtében nem nyílhatott meg. Az egyetemnek szánt épületben található ma a Főegyházmegyei Könyvtár, Magyarország legszebb barokk-könyvtára, s Európa másodikként létesített csillagászati múzeuma eredeti berendezésekkel. Csak érdekességképpen jegyezzük meg, hogy 1946-tól 1948-ig ismét kísérlet történt Egerben egyetem alapítására, de az akkor sem valósulhatott meg.

1804-ben jelentős változás történt az egeri püspökség szervezetében. Az uralkodó Egert érseki székhellyé emelte, de kivált belőle a kassai és a szatmári püspökség.

Az 1825-től 1848-ig terjedő magyar reformkor Eger életében is maradandó nyomokat hagyott, különös tekintettel a kultúrára. Pyrker László János akkori érsek képtárat hozott létre, melyet 1844-ben a Magyar Nemzeti Múzeumnak ajándékozott, mivel a város nem biztosított számára megfelelő helyet. Pyrker ajándéka képezte lényegében az alapját az 1900-ban nyitott Szépművészeti Múzeum anyagának. Pyrker nevéhez fűződik még 1828-ban, a városban az első magyarnyelvű tanítóképző létrehozása, valamint a neoklasszikus stílusban Hild

József által épített bazilika, Magyarország második legnagyobb temploma. Sőt 1837-ben Joó János rajztanár Héti Lapok címen elindította Magyarország első műszaki célzatú folyóiratát.

Az 1848-49-es forradalom és szabadságharc vívmánya képpen 1854-ben Eger felszabadult az egyház gazdasági hatalma alól, mivel a város megváltotta 50 000 forintért a kilenced és a taksa fizetését.

Eger polgári fejlődése más városokétól eltérően azonban 1849 illetve az 1877-es kiegyezés után nem gyorsul meg. Nem kapcsolódhatott be a vasúti fővonalba. Mindössze a már a reformkorban létesített malom, a dohánygyár és a lemezárugyár képviselte az ipari fejlődést.

A századfordulót követő évtizedekben, Egerben az iskolaváros jelleg dominált. Iskolái és más kulturális intézményei miatt magyar Athénnek is nevezték.

A század elején 1904-ben megnyílt Egerben az önálló közsínház, megindult a település csatornázása, közművesítése. Magyarországon 1933-ban Eger elsőként kapta meg a gyógyfürdő engedélyt.

Az 1945-öt követő évtizedekben a rendszerváltozásból következően megindul a város iparosítása, amelynek következtében korábbi kulturális központ jellege kezd elhalványulni, amely tény a település korábbi patináját csökkentette.

Nagy szerencse, hogy 1968-ban a barokk belvárost védetté nyilvánították, s több más várostól eltérően, ezáltal megkímélték a pusztulástól, s az oda nem illő modern épületek beépítésétől. 1978-ban a települést a helyi műemlékek védelme terén kifejtett kiváló munkájáért Hild-éremmel tüntették ki. A városvédő tevékenység elismerését jelenti, hogy az ICOMOS (Történelmi Városok és Falvak Nemzetközi Bizottsága) magyarországi székhelye Egerbe került.

Eger története vázolója kapcsán szólnunk kell, ha röviden is, néhány helyi specialitásról. Ilyen a világszerte ismert Egri Bikavér, mint kitűnő borféleség, valamint meg kell emlékeznünk Eger radioaktív tartalmú hévizeiről, amelyek megteremtették már a középkorban az egri fürdőkultúra, e században pedig a nagyhírű úszósport alapjait.

3.2.2. Építészeti emlékek, műemlékek

Számos műemlék, illetve műemlék jellegű épület található a városban. A teljesség igénye nélkül megemlítünk néhányat:

- Nagypréposti palota,
- Butler-ház,
- Ciszterci templom,
- Líceum,
- Vár,
- Érsekipalota,
- Panakosza ház
- Ferences templom,
- Főszékesegyház,
- Török fürdő,
- Valide Szultana fürdő,
- Görögkeleti Szerb Plébánia,
- Harangöntő-ház,
- Kis Zsinagóga,

- Kispréposti palota,
- Nagypréposti palota,
- Minorita templom

3.2.3. Rendezési tervek

A város rendelkezik Szerkezeti és Szabályozási Tervekkel, melyeket folyamatosan karbantartanak.

3.2.4. Településszerkezet

A város megjelenése egy kis településsel ellentétben, szinte kerületenként (hóstyánként) más-más képet mutat. A településszerkezeti terv települési karakter vizsgálata 21 db jellegzetes települési karaktert különített el a városban. A két legjellegzetesebb és Eger arculata szempontjából a legmeghatározóbb a történelmi városmag és a völgyi pincés karakter. Ezek mellett, - sokszor ráépülve, szinte átmenet nélkül - különböző „hóstyás” karakterek, lakóterületek, ipari, mezőgazdasági tömbök, de lakótelepi megjelenés is jellemző Egerre.

4. TERMÉSZETVÉDELEM

4.1. Védett területek, objektumok

4.1.1. Országos jelentőségű védett területek

Országos jelentőségű védett területet a települést északról szegélyező Bükki Nemzeti Park.

4.1.2. Helyi jelentőségű védett területek

Helyi jelentőségű védett természeti terület:

Eger város védett fái,

A Diófa kút utcai forrás a mellette álló diófával,

Az Érsekkert területe,

Mész-hegy Nyerges tető.

4.2. Nem védett területek természeti értékei

A település határában meghatározó jellegzetes megjelenésével a hegylábperemi pusztafüves lejtő, a sajmeggyes-cserszömölcés karsztbokorerdő, a melegkedvelő tölgyes, a mészkösziklagyep, a cseres-tölgyes erdő, gazdag növény, madár és gerinctelen állományával, valamint a bükkaljai riolittufa terület különleges kaptárköveivel.

5. ÖNÁLLÓAN KEZELT HATÓTÉNYEZŐK

5.1. Hulladék

5.1.1. Települési szilárd hulladék

A településen szervezett keretek között működik a szilárd kommunális hulladék gyűjtése, szállítása. A feladatot önkormányzati rendelettel szabályozottan a Városgondozás Kft. végzi.

A gyűjtőedényzet szabványos 110 l-es kukaedény, a szállítás gyakorisága heti kétszeri. Az igazoltan komposztálást végző lakosok számára lehetőség van heti egyszeri szállítás-, illetve 60 l-es edényzet igénybevételére, mely kedvezmény megilleti az „egyszemélyes” háztartásokat is.

A hulladék pontos mennyiségét nem mérik; a kukaedény ürítése után fizet a háztartás, tehát ugyanannyi az ár, ha az edény félig telt, mintha ürítéskor tele van. A hulladék mérlegelése az átrakó állomáson történik és ez az alapja a hulladékártalmatlanító és a város közötti elszámolásnak. Az országos adatok alapján egy lakos 1,1 m³ hulladékot termel évente. Ez Eger esetére átszámítva 62250 m³ hulladékot jelent évente. A laza szerkezetű hulladék m³-ét 220 kg-nak számítva a település évi hulladéka 13700 tonna. A tényleges adatok szerint a városi kommunális hulladék mennyisége 15830 tonna, ebből a lakossági 14298 tonna, tehát az országos átlagtól kicsivel nagyobb az egy lakosra jutó hulladékképződés.

A szakirodalmi adatok alapján 0,5 súly %-nak becsült a kommunális hulladékba kerülő veszélyes hulladék hányadot (elemek, festékes dobozok, gyógyszerek, vegyszerek stb.). Ezen feltételezés alapján Egerben településen kb. 71500 kg lakossági veszélyes hulladék keletkezésével lehet számolni. A település területéről elszállítják a hulladékot így lerakóval kapcsolatos problémákkal Egerben „csak” közvetve találkozunk. A bezárt lerakó rekultivációjának határideje 2014, de 2024-ig - egy részén - inert hulladék még elhelyezhető. A kommunális hulladék szervezett gyűjtése-szállítása ellenére az illegális hulladéklerakás is jelen van a településen. A város minden évben jelentős költséget fordít ezek felszámolására Szervezett, rendszeres szelektív hulladékgyűjtés 15 gyűjtőszigeten valósul meg. Az egri szelektív hulladékgyűjtő rendszerben nincs olyan hulladék udvar, mely a gyűjtőszigetekkel ellentétben több hulladékfrakcióra kiterjesztve, és jobb határfokkal működhetne. A lakosság körében nem elterjedt a háztartásokban keletkező szerves hulladékok komposztálása, pedig a családi házas, kertes környezet ideális feltételeket biztosít ehhez a tevékenységhez, a városi hulladékrendelet pedig kedvezményekkel is támogatja ezt.

Lomtalanítás évente egyszer van Egerben, amikor előre meghatározott ütemterv szerint két hétig van lehetősége a lakosságnak használatlan tárgyait ingyenesen elszállíttatni. Ezen akció keretében kb. 750 tonna hulladékot szokott a Városgondozás Kft. összegyűjteni. Megítélésünk szerint ennek a hulladéknak közel fele újrahasznosítható lenne, ha az ehhez szükséges

engedélyeket megszereznék. A lomtalanítást kísérő guberálás rendkívüli módon városkép romboló.

Elektronikai hulladék szelektív gyűjtését, ártalmatlanítását – gazdálkodó szervezetek részére - az AGRIA HUMÁN Kft. végzi, ahol közhasznú tevékenység keretében a város, - mint tulajdonos - csökkent munkaképességű dolgozókat foglalkoztat. Ezt a tevékenységet célszerű lenne a lakossági szelektív gyűjtéssel is összekapcsolni. Építési törmelék ártalmatlanítására-újrahasznosítására inert hulladék feldolgozó telepet létesített a város. Évi kapacitása 60.000 t/év. Ebben az évben várhatóan 30.000 t inert hulladék feldolgozását végzi el. Az összetört, majd 3 frakcióra osztályozott beton hulladékokra folyamatos kereslet mutatkozik, általában útalapban hasznosítják. Az illegálisan lerakott hulladék jelentős része építési törmelék. Az építési hatóság a használatba vételi engedélyek feltételül szabja az inert feldolgozóra beszállított építési hulladék dokumentálását, de ennek ellenőrzése hiányos. Hasonló a helyzet az üzletek hulladékával is. Nagy része ennek a hulladéknak a közterületi hulladékgyűjtők tartalmát-, vagy az illegálisan lerakott hulladékok mennyiségét gyarapítja.

Az inert hulladék feldolgozó telepen ártalmatlanított fa hulladék, ág nyesedék, uszadék fa kezelését jelenleg bér munkába adják ki.

5.1.2. Települési folyékony hulladék

A település a magyarországi szennyvízgyűjtési viszonyokról kialakult képet tükrözi. A települési folyékony hulladék gyűjtését a Terra-Vita Kft. végzi.

Itt sem igazolható a szennyvízgyűjtők zártsága és nincs összhang a tengelyen elszállított szippantott szennyvíz és a vízórával mért mennyiség között. Néhány helyen feltételezhető, hogy árokba, kertbe vagy a patakba vezetik el a megtelt tárolók tartalmát. A talajterhelési díj bevezetése óta javult a helyzet.

5.1.3. Ipari hulladékok

A ipari tevékenységet végző vállalkozások önállóan kezelik hulladékaikat. Esetenként a Városgondozás Kft. szolgáltatását igénybe veszik kommunális jellegű ipari hulladékaik ártalmatlanítása során.

5.1.4. Mezőgazdasági hulladékok

A mezőgazdasági termelés visszaesésével annak hulladékképződése is csökkent értelemszerűen. A hulladékokat csaknem teljes egészében az állattartás és a mezőgazdasági területre történő visszaforgatás során hasznosítják. Sajnos az égetés, mint a magyar táj egyik „különös sajátossága” itt is előfordul. Az állattartásból származó almos illetve alom nélküli trágyát talajerő utánpótlásra hasznosítják. A hasznosításig a tárolás szabad földfelszínen történik. A hígrágyás technológia nem jellemző a területen.

5.1.5. Veszélyes hulladékok

Elhullott állatok

A 16/2001.(VII.18.) KöM rendelet értelmében az

EWC 02 02 – Nem fertőző betegségben elhullott állatok

EWC 18 02 02 – Fertőző betegségben elhullott állatok

veszélyes hulladékok kategóriájába tartoznak.

A településen az állati hullák gyűjtését az Egri Kistérségi Önkormányzati Társulás beruházásában épített és általa létrehozott Nonprofit Közhasznú Kft. által üzemeltetett állati hulladékkezelő telepen végzik. Az elhullott állatok gyűjtése konténerben történik, melynek átvevője-ártalmatlanítója az ATEV. Az átvételig a konténereket hűtött tárolókban tartják. Éves mennyisége évi 450 t körül alakul.

Egészségügyi hulladékok

A településen működő orvosi rendelők, gyógyszertárak, és szociális otthonok és kórház hulladékgyűjtése, ártalmatlanítása a jogszabályban meghatározott feltételek szerint megoldott.

Szolgáltatásból, ipari tevékenységből kikerülő veszélyes hulladékok

A már több 2 évtizede meglévő és folyamatosan szigorodó veszélyes hulladékokról szóló szabályozás ellenére sem rendelkezünk átfogó veszélyes hulladékkezelési „térképpel”. Ennek egyik oka lehet az, hogy a veszélyes hulladékok keletkezésének bevallása kötelező ugyan, de ellenőrzési nehézségek miatt a környezetvédelmi felügyelőség csak a nagy üzemekre tud koncentrálni. A helyzeten módosíthat az új telephely engedélyezési eljárás, mely a meglévő telephelyekre is vonatkozik.

Óvatos becsléssel, az alábbi veszélyes hulladékfajták keletkezésével számolhatunk a településen:

(Megnevezés a 16/2001.(VII.18.) KöM rendelet szerint)

EWC 02 01 08 – Veszélyes anyagokat tartalmazó mezőgazdasági hulladékok (pl. fel nem használt növényvédőszer)

EWC 15 01 10 – Növényvédőszer maradékok, göngyölegeik

EWC 03 01 04 – Veszélyes anyagokat tartalmazó faforgács, furnér, falemez, darabolási hulladék (pl.: fenolformaldehid gyanta, ragasztó anyaggal)

EWC 08 01 11 – Szerves oldószereket, illetve más anyagokat tartalmazó festék vagy lakk hulladékok

EWC 08 01 21 – Festékek és lakkok eltávolítására használt hulladékká vált anyagok

EWC 13 01 05 – Klórozott vegyületeket nem tartalmazó emulziók

EWC 13 02 05 – Ásványolaj alapú klórvegyületeket nem tartalmazó motor-, hajtómű- és kenőolajok

EWC 13 05 02 – Olaj víz szeparátorokból származó iszapok

EWC 15 01 10 – Veszélyes anyagokat maradékként tartalmazó vagy azokkal szennyezett csomagolási hulladékok

EWC 15 01 11 – Veszélyes anyagokat tartalmazó fémből készült csomagolási hulladékok, ide értve a kiürült hajtógázos palackokat

EWC 15 02 02 – Veszélyes anyagokkal szennyezett abszorbensek, szűrőanyagok, törlőkendők, védőruházat

EWC 16 01 04 – Termékként tovább nem használható járművek

EWC 16 01 11 – Azbesztet tartalmazó súrlódó betétek

EWC 16 01 13 – Fékfolyadékok

EWC 16 01 14 – veszélyes anyagokat tartalmazó fagyálló folyadékok

EWC 16 06 01 – Ólomakkumulátorok

EWC 19 08 09 – Olaj-víz elválasztásából származó, étolajból és zsírból eredő zsír-olaj keverékek

5.2.Zaj- és rezgés elleni védelem

A 27/2008. (XII. 3.) KvVM-EüM együttes rendelet tartalmazza a környezeti zaj- és rezgésterhelési határértékeket.

Általában hosszabb idejű többször előforduló lakossági panasz hatására fordul a hatóságok figyelmé a zajos problémára, különösen, ha a zajforrás éjjel és szakaszosan működik.

Tájékoztatásul megadunk néhány zajszintre vonatkozó példát:

dB(A)	Gyakorlatban előforduló zajszintek
120	
110	
100	-rock zenekar
90	-szövíűzem, zajcsökkentés nélkül
80	-nehézármű 7,5 m-re -zajos porszívó 1 m-re, teherautó belseje -főforgalmú út szélén nappal
70	
60	-iroda, írógépekkel -vasúti fővonal mellett éjjel
50	
40	-nagyváros távoli zaja
30	
20	-csendes erdő, szélcsendben

5.2.1. Közlekedési zaj

A jelentős átmenő forgalom ellenére a közlekedési eredetű zajra nincs panasz a településen. Valószínű, hogy az ott élőket zavarja a zaj, de az évek óta fennálló problémát a környezetük velejárójaként kezelik. Lásd még a 12. oldalon szereplő térképáázlatot.

5.2.2. Ipari zaj

Számottevő ipari zaj nincs a településen. Esetenként előfordulnak ilyen panaszok, de az Önkormányzat a Környezetvédelmi hatósággal megfelelően kezeli a problémát

5.2.3. Szolgáltató tevékenységek zajhatása

Itt a szórakozó helyek és a távozó vendégek lármázása, valamint a szabadtéri rendezvények jelentenek esetenként problémát. A probléma neuralgikus, állandóan visszatérő.

5.2.4. Rezgésterhelés

Ipari rezgésterhelés nincs a településen, a közúti közlekedés rezgésterhelése a zajterheléshez hasonlóan nem ad okot panaszra.

5.2.5. Elektroszmog

Nagyfeszültségű távvezeték és mobiltelefon torony is lakott területtől távol található. Lakossági panaszok korábban előfordultak az újonnan létesült mobiltelefon tornyokkal kapcsolatban, de a lefolytatott mérések egészségügyi negatív hatásait nem igazolták. Új tornyok létesítésére alkalmas helyeket az érvényes szabályozási terv rögzíti.

5.3. Környezetbiztonság

5.3.1. Ipari létesítmények

Nagy környezeti kockázatot jelentő létesítmény nincs a településen.

5.3.2. Potenciális veszélyforrások

A települést veszélyeztető veszélyforrás nincs a településen. Az ipari veszélyes anyag szállítási útvonalak érintik a település úthálózatát, mivel a Kazincbarcika térségében működő vegyipari gyárkomplexum beszállítói gyakran Eger felé rövidítik le az M3-as autópálya elérését.

5.3.3. Környezeti kárelhárítás

Az országos kármentesítési programba tartozó szennyezés nincs a településen, de talaj-, talajvízszennyezés feltételezhető az Déli Iparterületen, illetve a volt OMYA és Bervai telephelyek környezetében. A felmérés-intézkedés-kárelhárítás folyamatban van.

6. ÖSSZEFOGLALÁS (SWOT analízis)

A település környezeti állapota SWOT analízis alapján az alábbiak szerint jellemezhető

Erősségek

Teljes közművesítés megléte
A kommunális hulladékszállítás megoldottsága
Jelentős környezetterhelés hiánya
Természeti értékek jelenléte
Erős helyi „Zöld Mozgalom”
Iskolaváros, kulturális központ
Történelmi borvidék, barokk, fürdő, vár, hagyományok
A lakossági tájékoztatás megfelelő színvonala

Gyengeségek

Rossz közlekedési kapcsolata
Illegális kommunális hulladék elhelyezés
A szelektív hulladékgyűjtés, hulladékhasznosítás hiányosságai
Közlekedési eredetű szennyezés
Előregedő népesség
Környezetvédelmi hatóság „távolsága”
Összefüggő kerékpárút hálózat hiánya

Lehetőségek

Speciális idegenforgalmi kínálat; az öko-, gyógy-, és bor turizmus fejlesztése
Természeti értékek védelem alá helyezése
Megújuló energiahordozók kiaknázása
Közlekedési helyzet javítása
Régióközponti szerep erősítése

Veszélyek

Felszínalatti víz elszennyezése
A hulladékkezelés színvonalának elmaradása
Közlekedési problémák (megközelíthetőség, parkolás) a fejlesztéseket visszavetik
Forgalomnövekedéssel a közlekedési eredetű zaj és légszennyezés növekedése
Természetrombolás növekedése
Környezetszennyező ipar megjelenése
Földtani veszélyhelyzet

II.

**TELEPÜLÉSI KÖRNYEZETVÉDELMI
PROGRAM**

1. ELŐZMÉNYEK, A PROGRAMKÉSZÍTÉS INDOKAI, ALAPJAI

1.1. A környezetvédelem jogi szabályozása

Mára az Európai Unió környezetvédelmi szabályozásának alapelvei beépültek hazánk jogrendszerébe. A környezetvédelem terén ezek az alábbi alapelveket jelentik:

- fenntarthatóság elve,
- elővigyázatosság elve,
- megelőzés elve,
- károkozás esetén a helyreállítás,
- felelősség elve,
- együttműködés elve,
- tájékoztatás,
- nyilvánosság biztosítása.

A környezetvédelemmel kapcsolatos állampolgári jogokat és kötelezettségeket a Magyar Köztársaság Alkotmánya is deklarálja:

- 18 § szól az egészséges környezethez való jogról és annak érvényesítéséről,
- 70/D § garantálja a környezet védelmét.

Ebből szélesebb értelmezésben következik

- az egészséges környezethez való jog,
- a biztonságos környezethez való jog,
- a zavartalan környezethez való jog,
- az esztétikus környezethez való jog.

A jogszabályok vertikális rendszerében ezt követően a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvénynek van kiemelt szerepe. A törvény céljaiként az alábbiakat határozta meg a jogalkotó:

- az ember és környezete harmonikus kapcsolatának kialakítása, a környezet egészségének, valamint elemeinek és folyamatainak magas szintű, összehangolt védelme, a fenntartható fejlődés biztosítása.
- a kiszámíthatóság és a méltányos teherviselés elve szerint megfelelő kereteket teremt az egészséges környezethez való alkotmányos jogok érvényesítésére és elősegíti:
  - a környezet igénybevételének, terhelésének és szennyezésének csökkentését, károsodásának megelőzését, a károsodott környezet javítását, helyreállítását;
  - az emberi egészség védelmét, az életminőség környezeti feltételeinek javítását;
  - a természeti erőforrások megőrzését, fenntartását, az azokkal való ésszerű takarékos és az erőforrások megújulását biztosító gazdálkodást;
  - az állam más feladatainak a környezetvédelem követelményeivel való összhangját;
  - a nemzetközi környezetvédelmi együttműködést;

- a lakosság kezdeményezését és részvételét a környezet védelmére irányuló tevékenységben, így különösen a környezet állapotának feltárásában, megismerésében, az állami szerveknek és az önkormányzatoknak a környezet védelmével összefüggő feladatai ellátásában;
- a gazdaság működésének, a társadalmi, gazdasági fejlődésnek a környezeti követelményekkel való összehangolását;
- a környezetvédelem intézményrendszerének kialakítását, illetve fejlesztését;
- a környezet védelmét, megőrzését szolgáló közigazgatás kialakítását, illetve fejlesztését.

Fenti általános érvényű célok gyakorlatba való átültetését, programokra való bontását kell, hogy szolgálja a Települési Környezetvédelmi Program (TKP), melynek tartalmi követelményeit az 1995. évi LIII. törvény 46§ (1) b) az alábbiak szerint adja meg:

Tartalmazza:

- a környezeti elemek állapotának bemutatásán és az azt befolyásoló főbb hatótényezők elemzésén alapuló helyzetértékelést;
- a fenntartható fejlődéssel összhangban álló, elérni kívánt környezetvédelmi célokat, valamint környezeti célállapotokat;
- a célok és célállapotok elérése érdekében teendő főbb intézkedéseket (különösen a folyamatban lévő, illetve az előirányzott fejlesztésekkel és a működtetéssel kapcsolatos feladatokat), valamint azok megvalósításának ütemezését;
- a kitűzött célok megvalósításának szabályozási, ellenőrzési, értékelési eszközeit;
- az intézkedések végrehajtásának, valamint a szabályozási, ellenőrzési, értékelési eszközök alkalmazásának várható költségigényét, a tervezett források megjelölésével.

Fentiekén túl foglalkozzon:

- a légszennyezettség-csökkentési intézkedési programmal, valamint a légszennyezéssel,
- a zaj és rezgés elleni védelemmel, a külön jogszabály alapján stratégiai zajtérkép készítésére kötelezett települési önkormányzatok esetén a stratégiai zajtérképek alapján készítendő intézkedési tervekkel,
- a zöldfelület-gazdálkodással,
- a települési környezet és a közterületek tisztaságával,
- az ivóvízellátással,
- a települési csapadékvíz-gazdálkodással,
- a kommunális szennyvízkezeléssel,
- a települési hulladék-gazdálkodással,
- az energiagazdálkodással,
- a közlekedés- és szállításszervezéssel,
- a feltételezhető rendkívüli környezetveszélyeztetés elhárításával és a környezetkárosodás csökkentésével kapcsolatos feladatokat és előírásokat.

1.2. Kitűzött célok

1.2.1. A Település Környezetvédelmi Program célja

A településen élők és a természeti környezet harmonikus együttélésének biztosítása úgy, hogy ebben az egymásra utalt kapcsolatban garantált legyen

- a környezeti elemek megelőző védelme,
- a környezeti elemek állapotának javítása.

1.2.2. A Település Környezetvédelmi Program feladata

- bemutatja a környezet állapotát,
- meghatározza az elérni kívánt környezetvédelmi célokat és célállapotot,
- az ennek elérése érdekében végrehajtandó feladatokat,
- a kitűzött célok megvalósításának eszközei, a pénzügyi források megjelölésével meghatározza azokat a területeket, amelyek különleges beavatkozást igényelnek.

1.2.3. Módszer

- a valós helyzet bemutatása rámutat a környezet állapotát befolyásoló (gátló, illetve segítő) tényezőkre,
- alapot nyújt az elhatározott változtatási szándékhoz,
- összefogás hangsúlyozása településen belül, illetve kívül,
- szemléletformálás.

1.2.4. Várható eredmények

- javul a környezet állapota,
- csökkennek az emberi egészséget károsító hatások, erősödik a környezettudatos magatartás az itt élők körében,
- megszűnnek a már bekövetkezett környezetkárosodások,
- a megvédett természeti értékek még vonzóbbá teszik a települést,
- a Program alapot ad a hazai, illetve az EU-s pályázati lehetőségek igénybeviteléhez.

1.3. A TKP tervezett életciklusa

A település környezetvédelmi programját hat év időtávlatra terveztük. A programban vizsgált részterületek folyamatban és állandó változásban is vannak egymás mellett, ezért esetenként konkrétan de más esetekben csak koncepcionálisan jelölhetők meg. A programot megvalósítása során befolyásolhatják az új jogszabályok, illetve készülő településfejlesztési tervek, koncepciók, ezért javasolt legalább kétévenkénti felülvizsgálata.

1.4. A TKP és a Nemzeti Környezetvédelmi Program kapcsolata

A stratégiai célok meghatározásakor alapelveként fogadtuk el, hogy a települési környezetvédelmi program célja (1.2.1. pont) csak úgy valósulhat meg ha az eredeti, sajátos helyi problémák mellett a település is elkötelezi magát a Nemzeti Környezetvédelmi Programból reá háruló helyi szintű feladatok lebontására és az abból adódó helyi cél állapot(ok) meghatározására.

A 96/2009. (XII. 9.) OGY határozattal elfogadott a 2009-2014 közötti időszakra vonatkozó Nemzeti Környezetvédelmi Program fő célterületei:

- *A települési élet- és környezetminőség javítása, a környezetbiztonság erősítése.*
- *Természeti erőforrásaink és értékeink megőrzése.*
- *A fenntartható életmód, termelés és fogyasztás elősegítése.*

E célok nem valósíthatók meg a társadalom környezettudatosságának erősítése nélkül. Ezáltal biztosítható, hogy az életminőséget közvetlenül érintő tényezők mellett az emberi élet alapjait jelentő természeti erőforrások és értékek védelme és fenntartható használata, valamint az ezekkel szorosan összefüggő életmód, fogyasztási és termelési szokások együttesen szolgálják a társadalom hosszú távú jóllétét.

A Program átfogó célterületei, illetve a tematikus akcióprogramok keretében meghatározott célok és intézkedések egyaránt arra irányulnak, hogy hidat képezzenek a jelenlegi helyzet és a jövőképből megfogalmazott fő irányok időarányos megvalósításához.

1.4.1. Az egyes környezeti elemek védelmének feladatai

Az alábbiakban azokat a feladatokat jelöljük meg a Nemzeti Környezetvédelmi Programból, melyek megoldásához – a programalkotó szerint – hozzájárulhat a település.

1.4.1.1. Környezeti nevelés, oktatás, szemléletformálás

Nevelési-oktatási intézményekben folyó egészség- és környezeti nevelési törekvések, valamint a környezettudatos működés ösztönzése, támogatása. Intézmények átvilágítása, „személyre szabott” fenntartható fogyasztási programok kidolgozása, megvalósítása.

1.4.1.2. Éghajlatváltozás

Középiletek, közintézmények energiatakarékos működtetése, energiahatékonyságának javítása (fűtési, hűtési és világítási rendszerek modernizálása, tanúsítása, épületszigetelés).

Helyi megújuló energiaforrások (biomassza, biogáz, földhő, nap- és szélenergia) lehetőség szerinti, decentralizált felhasználása.

Az éghajlatváltozásra való felkészüléshez térségi és helyi programok kidolgozása, megvalósítása (pl. klímabarát települések).

1.4.1.3. Környezet és egészség

Az önkormányzati területeken a parlagfű-mentesítéssel kapcsolatos feladatok végrehajtása.

A parlagfűvel borított területek felderítése, hatósági intézkedés a parlagfű elleni védekezés elmulasztása esetén.

Ingtatlan tulajdonosa, termőföld használója:

A parlagfű elleni védekezés elvégzése és a parlagfűmentes állapot fenntartása.

1.4.1.4. Települési környezetminőség

A településfejlesztés tervezésekor, a településfejlesztési koncepció készítése során a jogszabályban foglalt tartalmi követelmények érdemben történő teljesítése.

A települések adottságaira és lehetőségeire alapozott fejlesztési irányokról szóló döntések meghozatalakor a fenntarthatósági szempontok figyelembevétele, összhang teremtése a településfejlesztési elképzelések és településrendezési eszközök között.

Barnamezős területek felhasználásának tervezése a települési tervekben és a beruházások elősegítése pl. az Integrált Városfejlesztési Stratégia segítségével.

Zöldfelület kataszter létrehozása.

A zöldfelület gazdálkodási feladatok megtervezése (pl. a zöldfelületek állapotának javítása, parkfenntartásba bevont területek kibővítése, zöldsávok létesítése, kibővítése, fasorok állapotfelmérése, felújítása és telepítése, falak, tetők, tűzfalak zöldítése, véderdők, kiegyenlítő zöldfelületek megőrzése, kiegészítése, telepítése) és megvalósítása.

Önálló rendelet alkotása a közhasználatú zöldfelületekről.

A zöldfelületek védelmének erősítése (parkőri, mezőri stb. tevékenység).

A meglévő zöldfelületeken kerti berendezések, játszó/sportterek építése; új lakóterületen közös zöldfelületet létesítése; intézménykertek korszerűsítése.

A helyi lakosság és intézmények bevonása a települési zöldfelületek tervezésébe és fenntartásába.

Az igénybevételre kerülő biológiailag aktív felületek magas biológiai aktivitású területek létesítésével történő területi pótlása.

Részvétel a Virágos Magyarországért programban.

A települések talajának védelme, a talaj funkció-megőrzését biztosító burkolatok kialakítása a baleset-veszélyességi szempontok figyelembevételével.

Az önkormányzati tulajdonú épületállomány adatainak nyilvántartása, és az erre épülő karbantartások, felújítások megtervezése és végrehajtása.

A helyi építészeti örökség számbavétele, védetté nyilvánítása és fenntartása.

Környezetbarát építési anyagok, folyamatok, technológiák előnyben részesítése az önkormányzati beruházások során.

A jogszabályban előírt levegőtisztaság-védelmi feladatok teljesítése, elsősorban a kis tüzelőberendezésekkel kapcsolatosan.

Közreműködés a jogszabály által kijelölt, szennyezett levegőjű légszennyezettségi zónákra készült területi levegőtisztaság-védelmi intézkedési programok ütemezett végrehajtásában (pl. helyi közlekedéssel, lakossági fűtéssel kapcsolatos intézkedések).

Szennyezés nélküli, vagy a legkisebb levegőszennyezést okozó megoldások előnyben részesítése a közlekedésfejlesztést, iparfejlesztést érintő önkormányzati döntések során.

Az avar és a kerti hulladék égetésére vonatkozó helyi szabályozás megalkotása.

Szmogriadó tervek készítése, rendszeres felülvizsgálata és az új előírásoknak megfelelő módosítása.

A lakosságot veszélyeztető levegőminőségi helyzet (szmogriadó) esetén a szükséges intézkedések megtétele (pl. gépjárműforgalom korlátozása).

A helyi zaj- és rezgésvédelmi szabályok megállapítása (pl. csendes övezet, illetve zajvédelmi szempontból fokozottan védett terület kijelölése; zajkibocsátási határérték megállapítása, ellenőrzése).

A helyi lakosság tájékoztatása, szemléletformálása.

A mobilitási igények csökkentése várostervezési, forgalomszervezési és szabályozási eszközök segítségével.

Kerékpárbérlés-, kölcsönzés feltételeinek megteremtése, javítása.

Az intézmények kerékpártároló kapacitásának bővítése.

A külső és városkörnyéki területeken - lehetőleg őrzött - kerékpártárolók (B+R) és gépkocsi parkolók (P+R) létrehozása.

A közlekedési igényt csökkentő kampány szervezése (autómentes nap).

A gyalogos és a kerékpáros közlekedés feltételeinek javítása (járda- és kerékpárút-építés, valamint ezek karbantartása, a biztonságos használat feltételeinek javítása: közvilágítás, köztisztaság, közbiztonság).

Intermodális csomópontok kialakítása és fejlesztése forgalmas vasútállomások közvetlen környezetében, korszerű utastájékoztatással (a helyközi-helyi, a helyi közlekedési módok közötti, illetve a közösségi-egyéni közlekedési módok közötti váltás megkönnyítésére).

A helyi közösségi közlekedés (infrastruktúra, járműpark) fejlesztése.

A települési úthálózat por-, illetve síkosság mentesítése (környezetbarát anyagok alkalmazásával).

Intelligens közlekedési rendszerek kiépítése.

Az egyéni közlekedési szokások alakítása szemléletformálással, folyamatos tájékoztatással.

A közlekedési infrastruktúra-fejlesztése a környezeti szempontok figyelembevételével.

A kis fajlagos szennyezőanyag kibocsátású tömegközlekedési járművek számának és arányának növelése.

Közlekedésszervezési intézkedések végrehajtása (nyomvonal, megálló kijelölése, járatsűrűség).

A helyi közlekedést lebonyolító járművek akadálymentesítése.

Az ivóvízminőség-javítás előkészítése (pl. pályázat előkészítése, kommunikáció) és a szükséges beruházások megvalósítása a vízművet üzemeltető szervezetekkel együttműködve.

Jövőbeni díjpolitika megállapítása.

A szolgáltatóval együttműködve üzemeltetési koncepció és felújítási ütemterv kidolgozása és végrehajtása (részletes felülvizsgálat, digitalizált hálózati adatok alapján).

Az ivóvízellátás biztosítása, a szükséges fejlesztések megvalósítása.

Közreműködés a Szennyvíz Program végrehajtásában, a szükséges beruházások megvalósítása.

A települési folyékony hulladék kezelésére kötelezően ellátandó és igénybe veendő hulladékkezelési közszolgáltatás szervezése és fenntartása.

A települési folyékony hulladék ártalommentes elhelyezését biztosító előkezelő és fogadó létesítmények kialakítása.

Települési szennyvíziszap kezelési és elhelyezési tervek kidolgozása.

A szennyvízelvezetés- és tisztítás biztosítása, a szükséges fejlesztések megvalósítása.

Korszerű szállítójármű alkalmazásával a települési folyékony hulladék szakszerű gyűjtése és megfelelő ártalmatlanítása.

1.4.1.5. A biológiai sokféleség megőrzése, természet- és tájvédelem

A tervezett, illetve szükségessé váló helyi védetté nyilvánítási eljárások lefolytatása.

A természeti és környezeti értékek bemutatását szolgáló fejlesztések, programok megvalósítása.

1.4.1.6. Vizeink védelme

Belterületi csapadékvíz-elvezető hálózatok fenntartása, rekonstrukciója, záportározók építése, a vizekkel való gazdálkodást biztosító rendszerek kiépítése, rehabilitációja.

1.4.1.7. Hulladékgazdálkodás

Házi és helyi komposztálás szervezése, oktatása.

A komplex hulladékkezelő rendszer részeként újrahasználati központok kialakítása (a feleslegessé vált tárgyak gyűjtése, tisztítás és javítás utáni értékesítése).

A szelektív gyűjtés rendszerének kiépítése, bővítése.

A biohulladék elkülönített kezelésének megoldása (komposztáló és biogáz üzemek létesítése).

A lerakási igényeket kielégítő, közszolgáltatás keretében működő, térségi ártalmatlanító kapacitások biztosítása.

A lerakó bezárásához, rekultiválásához, utógondozásához és kiváltásához szükséges biztosíték fedezetének figyelembevétele a lerakási díj megállapítása során.

A papír és a biohulladék lerakástól eltérő kezelésének megoldása.

A régi lerakók rekultiválásával és utógondozásával, az illegális lerakás és a hulladékelhagyás felszámolásával és szankcionálásával kapcsolatos feladatok ellátása.

Lakossági szemléletformálás a lerakás minimalizálása és hulladékelhagyás megszüntetése érdekében.

A hulladék szállításakor a környezeti szempontok figyelembevétele (pl. távolságok minimalizálása).

Közterületen elhagyott hulladékok begyűjtése, kezelése.

Helyi hulladékgazdálkodási tervek elkészítése.

1.4.1.8. Környezetbiztonság

A helyi környezeti károk kezelése.

A települések fejlesztési-rendezési tervezésénél fokozott figyelem a földtani adottságokra, a felszínmozgásokkal való veszélyeztetettségre.

2. A TELEPÜLÉS ÁLTALÁNOS JELLEMZÉSE

- A rendszerváltást követően jelentős gazdasági-társadalmi változások következtek be, a város gazdaságszerkezete modernizálódott, jelentős innovációs fejlődés indult be.
- A munkanélküliségi ráta kedvezőbb az országos átlagnál (5,6% 2008-ban).
- A népességszámban 1993-ig tart egy lassú emelkedés; ettől az időponttól csökken, és mára 56.000 lakos szám körül látszik megállapodni.
- A város történelmi-, egyházi múltjának, iskolaváros jellegének, idegenforgalmi vonzerejének és épített műemléki környezetének köszönhetően jelentős kulturális, intézményi és civil szervezeti háttérrel rendelkezik.
- A korábban összefüggő területként működő nagy ipari objektumok - a részekre bontásuk után betelepült kisvállalkozások miatt - sokszor kaotikus képet mutatnak.
- A turizmus a város gazdaságának egyik húzóágazata, de ez az idegenforgalmi adóbevételeken nem tükröződik.
- Másik húzóágazat a szőlészet-borászat. Kedvező adottságait kihasználva méltán világhírű; az ágazat biztos pontja a városmarketingnek.
- A város zöldfelületi borítottsága kedvező, viszont ezen belül kevés a játékra, sportolásra lehetőséget nyújtó zöldterületek aránya.
- Az átmenő utak mentén lévő területek, magas környezeti zajjal és légszennyezőanyag koncentrációval terheltek.
- A hulladékgazdálkodás jó alapokon nyugszik, a rendszerben csak kisebb racionalizálás lehetséges.
- Közlekedési szempontból problémás a város elérhetősége, a belső közlekedést a Belváros túlszűfolttsága jellemzi, a parkolók kihasználtsága 90-100 % körüli, a központban lévő autóbusz pályaudvar nem tud megfelelő szolgáltatást nyújtani az utazóközönségnek.
- Mind az ivó-, mind a termálvíz igények hosszútávon biztosíthatók.
- A folyamatosan bővülő beépítések, a csapadékvíz elvezető hálózat szűk keresztmetszetei, illetve az esetenként előforduló illegális szennyvíz beocsátások a csapadékvíz-hálózatba, mind az elvezető rendszer-, mind a végső befogadó Eger patak estében sürgős intézkedéseket igényelnek.
- A település infrastrukturális ellátottsága kedvezőbb az országos átlagnál.
- A demográfiai mutatók a népesség kismértékű fogyását/stagnálását jelzik, a csökkenő népességben belül nő az időskorúak aránya.

3. A TELEPÜLÉS KÖRNYEZETVÉDELMI HELYZETE

A település környezetvédelmi helyzete az alábbiak szerint foglalható össze:

- a lakosság életfeltételeit veszélyeztető tartós hatás nem áll fenn,
- a környezeti elemek, az élővilág, a táj, a települési-, és az épített környezet károsodásmentes,
- a település környezeti állapota jónak mondható, és a tervezett programokkal tovább javítható,
- a valószínűsíthető környezetszennyezés tervszerű munkával felszámolható, illetve az ebből következő esetleges időben elhúzódó káros folyamatok megakadályozhatók,

A település környezeti állapotának leírását, értékelését önálló tervrész ismerteti. Ebből összefoglaljuk itt újra a környezetvédelmi és természetvédelmi SWOT analízist:

Erősségek

Teljes közművesítés megléte
A kommunális hulladékszállítás megoldottsága
Jelentős környezetterhelés hiánya
Természeti értékek jelenléte
Erős helyi „Zöld Mozgalom”
Iskolaváros, kulturális központ
Történelmi borvidék, barokk, fürdő, vár, hagyományok
A lakossági tájékoztatás megfelelő színvonala

Gyengeségek

Rossz közlekedési kapcsolata
Illegális kommunális hulladék elhelyezés
A szelektív hulladékgyűjtés, hulladékhasznosítás hiányossága
Közlekedési eredetű szennyezés
Előregedő népesség
Környezetvédelmi hatóság „távolsága”
Összefüggő kerékpárút hálózat hiánya

Lehetőségek

Speciális idegenforgalmi kínálat; az öko-, gyógy-, és bor turizmus fejlesztése
Természeti értékek védelem alá helyezése
Megújuló energiahordozók kiaknázása
Közlekedési helyzet javítása
Régióközponti szerep erősítése

Veszélyek

Felszínalatti víz elszennyezése

A hulladékkezelés színvonalának elmaradása

Közlekedési problémák (megközelíthetőség, parkolás) a fejlesztéseket visszavetik

Forgalomnövekedéssel a közlekedési eredetű zaj és légszennyezés növekedése

Természetrombolás növekedése

Környezetszennyező ipar megjelenése

Földtani veszélyhelyzet

4. A TELEPÜLÉS KÖRNYEZETVÉDELMI PROGRAMJA

A tervezők egyetértettek a SWOT analízis megállapításaival és elfogadták, hogy a Települési Környezetvédelmi Program:

- a) tartalmazza a SWOT analízis során feltárt gyengeségek felszámolásának programját, a lehetőségek elérését és a veszély elhárítását,
- b) térjen ki a környezet védelméről szóló 1995. évi LIII. törvény 48/E. § szerinti részterületekre,
- c) szolgálja a Nemzeti Környezetvédelmi Program célkitűzéseit,
- d) tegyen kísérletet arra, hogy legalább részben érvényesítse az oly sokszor hangoztatott, de igen nehezen érvényesíthető fenntartható fejlődés elveit. A fenntarthatóság fogalma:
  - Közös jövőnk című (un. Bruntland) jelentés, 1978:
„ A fenntartható fejlődés olyan fejlődés, amely úgy elégíti ki a jelen szükségleteit, hogy közben nem veszélyezteti a jövő nemzedékének esélyeit arra, hogy ők is kielégíthessék szükségleteiket.”
  - A Világ Tudományos Akadémiáinak nyilatkozata, Tokió, 2000:
„ A fenntarthatóság az emberiség jelen szükségleteinek kielégítése, a környezet és a természeti erőforrások jövő generációk számára történő egyidejű megőrzésével.”

A fenti „a, b, c” elveket a program maradéktalanul szolgálja, míg a d” remélt, hogy a fenntarthatóság elve is érvényre juthat a megvalósítás során.

Fő program címek:

- A települési környezet tisztaságának védelme,
- Csapadékvíz elvezetés
- Kommunális szennyvízkezelés,
- Hulladékkezelés
- Lakossági és szolgáltatási eredetű zaj-, rezgés-, és légszennyezés elleni védelem
- Közlekedés szervezés,
- Ivóvíz ellátás,
- Energiagazdálkodás,
- Zöldfelület gazdálkodás,
- Rendkívüli környezetszennyezés elhárítása és a környezeti kár csökkentése,
- A település számára fontos egyéb programok

4.1. A települési környezet tisztaságának védelme

4.1.1. A köztisztaság biztonságos fenntartása

Cél:

Szabályozottan működő települési köztisztasági, közszolgáltatói rendszer.

A program szükségességének indoklása:

- vannak akik nem veszik igénybe a kommunális hulladékgyűjtési közszolgáltatást,
- az illegális hulladéklerakás megakadályozása,
- lakossági szemléletformálás,
- kultúrált településkép fenntartása,
- a lakók egészséges életfeltételeinek biztosítása,
- törvényi szabályozásnak megfelelés.

A program leírása:

Az 1990. évi LXV. Önkormányzati törvény 8 § (1) bekezdésének előírásai szerint a köztisztaság és a település tisztaság fenntartása az önkormányzatok kötelezettsége. (A helyi közszolgáltatások kötelező igénybevételét az 1995 XLII. törvény szabályozza)

Ebből a legfontosabbak:

- a köztisztasági közszolgáltatás biztosítása,
- a közterület rendszeres és megfelelő mértékű takarítása,
- a hó eltakarítás és síkosság mentesség biztosítása,
- kommunális hulladékgyűjtés, szállítás, elhelyezés megszervezése, biztosítása,
- árkok, csapadékvíz elvezető művek karbantartása,
- illegális hulladéklerakók felszámolása,
- veszélyes, illetve nem azonosítható hulladékok hatósági bejelentése és felszámolása,
- parkápolás, allergiát okozó növények irtása, gaztalanítás,
- közösségi célt szolgáló egyedi akciók meghirdetése, szervezése, lebonyolítása,

Várható hatás, eredmények

- Szabályozott rendszer melyben minden érdekelt fél (lakosság, vállalkozások, önkormányzatok, intézmények stb.) feladatai tisztázottak,
- tiszta, egészséges környezet, javuló életminőség,
- csökkenő környezetterhelés,
- egészséget, környezetet és a tájat veszélyeztető gócok felszámolása,
- a település vonzó képességének növekedése.

Együttműködők:

- önkormányzat,
- lakosság,
- vállalkozások,
- köztisztasági feladat ellátásába bevont szervezet, vállalkozás.

Lehetséges pénzügyi források:

- Hazai és Európai Uniós források
- önkormányzati források,
- lakossági szájtérő,
- vállalkozói források,
- közútkezelői források.

Nyomonkövetés:

- elszállított, begyűjtött, elhelyezett hulladék mennyiségének regisztrálása,
- környezetterhelés csökkenése (illegális lerakók számának csökkenése),
- Allergiás panaszok csökkenése,
- Kedvező egészségügyi mutatók,
- Önkormányzatnál jelentkező „vitás ügyek” csökkenése.

Megjegyzés:

A települési szilárd hulladékkal a további programok között foglalkozunk.

4.1.2. Felszíni vizek védelme

Cél:

az Eger patakba jutó terhelés csökkenjen

A program szükségességének indoklása:

A csapadékcsatornák illegális terhelése veszélyezteti a patak vízminőségét.

A program leírása:

Fel kell tárni az illegális szennyezőanyag bebocsátó helyeket és a felszámolás érdekében intézkedéseket kell hozni.

Növelni kell a szennyvízcsatorna rákötések számát. (lásd még a 4.3.)

Fel kell mérni a felszíni vizeket szennyező források helyét (illegális hulladék lerakók, szennyvízgyűjtők stb.).

Várható hatás, eredmények:

Javuló vízminőség.

Egészségügyi kockázat csökkenése.

Javul a patak esztétikai állapota.

Együttműködők:

Területileg illetékes vízügyi igazgatóság és környezetvédelmi felügyelőség,
ÁNTSZ

A település lakossága

Vállalkozások

Önkormányzat

A vízgyűjtő más önkormányzatai

A szennyvíztisztító telep üzemeltetője

Vízgazdálkodási társulások

Lehetséges pénzügyi források:

Hazai és Európai Unió források

Üzemeltető forrásai

Vízgazdálkodási Társulat forrásai

Lakossági források

Nyomonkövetés:

A felszíni vizek minőségének változása.

A csatorna rákötések arányának változása.

4.2. Kül-, és belterületi csapadékvíz elvezetés

Cél:

A település kül-, és belterületén egyaránt javuljon a csapadékvíz elvezetés helyzete.

A program szükségességének indoklása:

A település a vízfolyás partján fekszik, domboldalakkal határolva, így a csapadékvíz a patakmederben viszonylag gyorsan megjelenik, melyet az egyre szaporodó beépítéseknek még inkább fokoznak.

A csapadékvíz árkok kiépítettek, de egyes helyeken beavatkozások (felújítás, leszűkült keresztmetszet bővítés, a befogadó kotrása stb.) szükséges.

A program leírása:

Az „önkormányzati törvény írja elő a csapadékvízzel kapcsolatos önkormányzati feladatokat:

- csapadékvíz elvezetési koncepció következetes végrehajtása
- csapadékvíz elvezető művek üzemeltetése, fenntartása
- a csapadékvíz levezetéséhez kapcsolódó önkormányzati hatósági feladatok ellátása vagy beavatkozás kezdeményezése az illetékes hatóságoknál

Várható hatás, eredmények:

- nő a csapadékvíz elvezető rendszer biztonsága,
- csökken az árvíz által veszélyeztetett ingatlanok száma, területek nagysága.

Együttműködők:

Önkormányzat
Vízügyi igazgatóság
Környezetvédelmi Felügyelőség
Állami Erdészeti Szolgálat
Vállalkozások

Lehetséges pénzügyi források:

Hazai és Európai Uniós források
VÍZIG, Vízgazdálkodási Társulat forrásai
Önkormányzati források
Vállalkozói források

Nyomonkövetés:

A csapadékvíz elvezető rendszer teljesítőképessége.

A megvédett ingatlanok száma, terület nagysága.

A település idegenforgalmi vonzerejének növekedése.

4.3. Kommunális szennyvízkezelés

Cél:

A település hidrogeológiai adottságaira tekintettel, a nyílt karszt feletti elhelyezkedése miatt fokozottan érzékeny a szennyeződésre. Ezért a közművesítési feladatokat a komfort igények mellet, a vízbázis-védelmi igények is meghatározzák. A vízbázist veszélyeztető egyik legjelentősebb szennyező forrás a talajba szikkadó szennyvíz, a talajba szikkasztás elleni védelmet a közcsonnával történő elvezetés, és a tisztító telepen történő kezelés biztosítja.

A program szükségességének indoklása:

A lakásállomány több mint 90 %-a csatlakozik a szennyvízhálózatra, s bár ez az arányt a hasonló településekhez viszonyítva nagyon kedvezőnek kellene tekinteni, azonban a csatornahálózatra nem csatlakozó kb. ezer ingatlanról elfolyó szennyvíz okozta szennyezési veszély Eger esetében még mindig nagyon jelentős.

A program leírása:

Meg kell valósítani a még csatornázatlan ingatlanok minél nagyobb számban történő bekötését a csatornahálózatra. A szennyvíz tisztító telepi kapacitás ezt megengedi.

Várható hatás, eredmények:

Csökken a közmű olló.
Csökken a talaj, a talajvíz, a felszínalatti-, és felszíni vizek szennyezettsége.
Egészségesebb lakókörnyezet alakul ki.

Együttműködők:

Önkormányzat
Lakosság
Vállalkozások

Lehetséges pénzügyi források:

Hazai és Európai Uniós források
Önkormányzati forrás
Lakossági önerő
Vállalkozói forrás
Üzemeltetői forrás

Nyomonkövetés:

A közműolló aránya (rákötések száma, elvezetett szennyvíz mennyisége).

4.4. Hulladékkezelés

4.4.1. A Megyei hulladékgazdálkodási programot kiszolgáló infrastruktúra fejlesztése

Cél:

A kialakuló kommunális hulladékok ártalmatlanító rendszer hosszú távon még gazdaságosabban, környezetkímélőbb módon működjön, a bezárt lerakó rekultivációja lezáruljon.

A program szükségességének indoklása:

A hulladékgazdálkodás – az elhelyezés akut problémája volt Egernek. A település által használt városi hulladéklerakó nem felel meg a hulladéklerakás, valamint a hulladéklerakók lezárásának és utógondozásának szabályairól és egyes feltételeiről szóló 20/2006 (IV.5.) KvVM rendelet előírásainak, ezért bezárásra került, rekultivációja még csak tervezési fázisban van. Az új hulladékgazdálkodási rendszer keretében a városban kialakult infrastruktúra egyes elemeit célszerű lenne - a hulladékgazdálkodási alapelvek figyelembevételével - újragondolni.

A program leírása:

A Heves Megyei Önkormányzat kezdeményezésére és koordinálásával elindult az a program, amely közel 100 heves megyei település számára közös hulladékgazdálkodási projektet dolgozott ki. Ehhez az elképzeléshez társult Eger is. A program tartalmazza a bezárt lerakók rekultivációját is.

A hulladékgazdálkodási rendszer elemei annyira újak, hogy most teszteli azokat a mindennapi gyakorlat. Már most látszik, hogy célszerű lenne átgondolni a hulladék válogatásának-, hasznosítását elősegítő előkezelésének helyi lehetőségeit. Célszerűnek látszik a jelenlegi tarifarendszerrel párhuzamosan egy olyan érdekeltségi rendszer kidolgozása, mely a település hulladékkezelési-hulladékkelhelyezési gondjain szelektív gyűjtéssel-, újrahasznosítással segítő polgárok anyagi érdekeltségét is növeli.

Várható hatás, eredmények:

Lehetővé válik a település hulladékgazdálkodásának magasabb színvonalú, hatékonyabb működtetése.

A szelektív hulladékgyűjtési rendszer határfoka javul.

Szemléletformálás.

Csökken a környezet terhelése.

Együttműködők:

Önkormányzat

Környezetvédelmi hatóság

ÁNTSZ
Lakosság
Tervezők
Szolgáltató

Lehetséges pénzügyi források:

Hazai és Európai Uniós források
Önkormányzati saját erő
Lakossági hulladék tarifa

Nyomonkövetés:

A jogszabályi előírásoknak való megfelelés mértéke, a hulladék mennyiségének csökkenése, a rendszer gazdaságosabb működése.

4.4.2. Veszélyes hulladékok gyűjtése, kezelése

Cél:

A kommunális hulladék közé kerülő veszélyes hulladékokat a 98/2001. (VI.15.) Kormányrendeletnek megfelelően gyűjtsék, tárolják és ártalmatlanítsák.

A program szükségességének indoklása:

A települési szilárd hulladék veszélyes alkotóinak tartalmát 0,5 %-ra becsülik. A lakosság ma még nem igazán szembesül azzal, hogy a háztartásokban hányféle veszélyes hulladék keletkezik. Ilyenek lehetnek: gyógyszer maradékok, akkumulátorok, elemek, növényvédőszer maradékok és göngyölegeik, festékek, oldószerek, fáradt olaj, elhasznált, vagy romlott zsírok, olajok, festékpatronok, kazetták stb. Különleges helyzetet jelentenek az önkormányzati tulajdonú intézmények és maga az önkormányzat is, ahol szintén keletkezik veszélyes hulladék.

A program leírása:

A program során felül kell vizsgálni a településen keletkező és a 16/2001.(VII:18.) KÖM rendelet szerinti hulladéklistán veszélyes hulladékként azonosítható hulladékok típusait, mennyiségét. Elsősorban az önkormányzati intézményekben kell kidolgozni a 98/2001.(VI.15.) Kormányrendelet szerinti intézkedéseket. A lakossági veszélyes hulladék begyűjtés szervezését mozgó begyűjtő rendszerrel, vagy hulladékudvar kialakításával kell segíteni.

Várható hatás, eredmények:

Növekszik a kontrolált veszélyes hulladék hányad, esetleg egy része hasznosul is. Javul a környezet állapota. Szemléletformálás.

Együttműködők:

Önkormányzat
Vállalkozások (AGRIA HUMÁN)
Lakosság
Hatóságok

Lehetséges pénzügyi források:

Hazai és Európai Uniós források
Önkormányzati források
Vállalkozói források

Nyomonkövetés:

A begyűjtött veszélyes hulladék mennyisége.

4.5. Lakossági és szolgáltatási eredetű zaj-, rezgés-, és légszennyezés elleni védelem

4.5.1. Zaj-, és rezgés elleni védelem

Cél:

Zaj- és rezgésvédelmi szempontból jól szabályozott, ellenőrizhető és betartható intézkedések meghozatala.

A program szükségességének indoklása:

A vendéglátó egységek működésével-, a távozó vendégek zajával-, illetve a közterületi rendezvényekkel kapcsolatban előfordulnak panaszok.

A zaj egészségkárosító hatása rendkívül széles skálán mozog: az emberi tevékenység zavarásától kezdve egészen a halláskárosodásig terjedhet. Talán éppen ezért hozott az új 2008-tól hatályos zaj- és rezgésterhelési határérték megállapításáról szóló rendelet (27/2008.(XII.3.) KvVM-EüM együttes rendelet) helyenként pontosítást-szigorítást a korábbi 2002-ben datálódott rendelethez képest.

A zaj leggyakrabban panaszolt hatása, az alvászavar, ami már 35-40 dBA hangnyomásszintnél is előfordulhat. 55-60 dBA-nál az idegrendszerre gyakorolt hatás fáradtságérzetben, 70 dBA felett vérkeringési problémákban, 75 dBA felett a pupillatágulás miatt akár látászavarban is megnyilvánulhat a zaj egészségkárosító hatása.

A program leírása:

Az önkormányzatok zajvédelmi jogosítványa alapvető feladatköreihez tartozik. Az önkormányzati hatáskörbe tartozó zajvédelmi engedélyezések során, telepengedélyezési eljárások alkalmával a zajvédelmi szempontok maradéktalan betartására nagyobb hangsúlyt kell helyezni. A képviselő testület hatáskörébe tartozó jogosítvánnyal élve meg kell fogalmazni a település helyi zajvédelmi szabályait és azokat következetesen be kell tartatni.

Várható hatás, eredmények:

A határértékek betartása
Panaszok elkerülése
Javuló környezet állapot
A település vonzerejének növekedése

Együttműködők:

Önkormányzat
Zaj- és rezgés kibocsátók
Hatóságok

Lehetséges pénzügyi források:

Hazai és Európai Unió források
Önkormányzati források
Vállalkozói források

Nyomonkövetés:

Zajmérési eredmények
Panaszok számának csökkenése
Bírságok mértéke

4.5.2. Légszennyezés elleni védelem

Cél:

A környezeti levegő minőségének megóvása.

A program szükségességének indoklása:

Határértéket meghaladó légszennyező forrás nincs a településen, ugyanakkor léteznek szabályozandó, megoldásra váró problémák a levegőtisztaságvédelem területén, úgymint:

Az elérhető legjobb technológiák (BAT) alkalmazásával a kibocsátások további csökkentése érdekében (leválasztók, szűrők alkalmazása, technológiai módosítás).

A közlekedési eredetű légszennyező anyagok kibocsátásának mérséklése, közlekedésszervezéssel, a korszerűbb tömegközlekedési eszközök beszerzésével, az úthálózat fejlesztésével.

A telephely engedélyek kiadásánál belvárosban, vagy lakott terület közelében korlátozni kell az engedélyezett tevékenységeket, kibocsátásuk függvényében. A régi engedélyek felülvizsgálata.

Lakossági ismeretlen eredetű hulladék égetésének megakadályozás, tiltása.

A program leírása:

Helyi közlekedési koncepció kidolgozása, valamint a helyi levegőtisztaságvédelmi rendelet felülvizsgálata.

Lakossági tájékoztatás a légszennyezés negatív hatásairól, a szankciókról és a lehetséges környezetbarát megoldásokról. A belterületet leginkább érintő és legnagyobb porszennyezést jelentő földutak felmérése és pormentesítési program kidolgozása.

Várható hatás, eredmények:

Környezet állapot javulása

A település vonzerejének növekedése

Egészséges életfeltételek javulása

Együttműködők:

Önkormányzat

Lakosság

Hatóságok

Vállalkozások

Lehetséges pénzügyi források:

Hazai és Európai Unió források
Önkormányzati források
Területfejlesztési források
Vállalkozói források

Nyomonkövetés:

Panaszok csökkenése, megszűnése
Mérhető légszennyező anyagok koncentrációjának csökkenése
Egészségügyi mutatók javulása

4.6. Helyi közlekedésszervezés

Cél:

Közlekedésszervezési módszerekkel csökkenteni a közlekedési eredetű környezeti terhelést.

A program szükségességének indoklása:

A közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény általánosságban szabályozza a közlekedéssel összefüggő állami és önkormányzati feladatokat.

Az országos közutak az állam tulajdonában a helyi közutak, kerékpárutak a települési önkormányzatok tulajdonában vannak. A törvény meghatározza az önkormányzat képviselő testülete feladatait és hatásköreit a környezeti érdekekhez kapcsolódóan a közutak használata és a tömegközlekedés területén:

- kezeli a helyi közutakat, ha azt nem adta koncesszióba, illetve nem kötött rá üzemeltetési, karbantartási szerződést
- osztályba sorolja a településrendezési tervek figyelembevételével a helyi közutakat
- kialakítja a közúti forgalom rendjét, ha jogszabály másként nem rendelkezik
- gondoskodik a közút tisztántartásáról, a hó eltakarításáról, az út síkosság elleni védelméről
- az általa kezelt közút tekintetében gondoskodik arról, hogy a közút biztonságos közlekedésre alkalmas, közvetlen környezete esztétikus és kultúrált legyen
- útellenőrzési szolgálatot működtet
- közút területén, vagy közút területén kívül közterületen létesített, illetőleg kijelölt várakozóhelyen díj és pótdíj szedését rendelheti el
- jogosult a kezelésében lévő közúton álló, illetve tárolt járművek elszállítására, meghatározott feltételek fennállása esetén
- azt, aki közutat, annak műtárgyát vagy tartozékait beszennyezi, közúti jelzést – a közút kezelőjének hozzájárulása nélkül – elhelyez, eltávolít, megváltoztat vagy a közút forgalmát bármilyen módon sérti, vagy veszélyezteti, az eredeti állapot helyreállítására, a veszély megszüntetésére és az azt előidéző magatartástól való tartózkodásra felszólíthat
- menetrend alapján autóbusszal végzett közúti közforgalmú személyszállítás ellátására – többségi részesedéssel – gazdasági társaságot alapíthat, önkormányzati intézményt hozhat létre, koncessziós pályázatot írhat ki a helyi tömegközlekedésre a törvényben meghatározott tartalommal

Természetesen a fentiekből a „lépték és a méretarányok” ismeretében könnyen felismerhető, hogy mi az ami a település területén aktuális feladat lehet. A közlekedés számos környezeti kockázatot hordoz. A közlekedés által kibocsátott széndioxid, nitrogén oxidok, szénmonoxid, felszín közeli ózon,

szénhidrogének, kén-dioxid, szilárd részecskék mind felelősek az üvegház hatás-, a savas esők-, a légúti problémák-, az allergiás megbetegedések kialakulásáért. Ezen kívül a közlekedés egyéb ártalmakat és veszélyeket is jelent:

Zajártalom

Baleseti kockázat, szociális kockázat (pl. a település egyes részének elkülönülése)

A nem megújuló energiahordozók felhasználása

A közlekedési infrastruktúra által elfoglalt terület

A program leírása:

A gyalogosoknak szánt területek fejlesztése többek között a járdák, a forgalomtól elzárt területek, a gyalogátkelők, a közúti jelzések megfelelő arányainak kialakításával.

A kerékpározás támogatása, kerékpárutak tervezésével és kialakításával, a kerékpáros parkolás elősegítésével, a kerékpárral kapcsolatos szolgáltatások támogatásával.

Gépjármű-közlekedés csökkentése:

- Forgalmi tilalmakkal
- Sebesség korlátozással
- Parkolási szabályokkal
- Tömegközlekedés fejlesztésével
- Közlekedési úthálózat fejlesztésével

A környezeti károk további csökkentésének lehetőségei:

Zajvédő megoldásokkal

Zajvédő művek építése

Zajmentes burkolat alkalmazása

Légszennyezést-, és zajt elnyelő, csökkentő elemekkel

Fa- és cserjesorok

Zöldsávok telepítésével

Nyomvonal korrekcióval, körforgalom kialakításával

Közlekedési koncepció kidolgozásával

Várható hatás, eredmények:

Csökken a motorizált forgalom, a település környezeti állapota javul.

Együttműködők:

Önkormányzat

Lakosság

Közútkezelő Kht.

AGRIA VOLÁN Zrt.

Lehetséges pénzügyi források:

Hazai és Európai Unió források

Önkormányzati források
Lakossági források
Vállalkozói források

Nyomonkövetés:

Forgalom csökkenés
Zaj- és légszennyezés csökkenés

4.7. Vízbázis védelem

Cél:

A település vízbázisainak védelme, elszennyeződésének megakadályozása.

A program szükségességének indoklása:

A 123/1997.(VII.18.) Kormány rendelet szól a vízbázisok és az ivóvíz ellátást szolgáló létesítmények védelméről. A 219/2004.(VII.21.) Kormány rendelet szabályozza a felszín alatti vizek minőségének védelmét érintő feladatokat. A rendeletek célja: a felszín alatti víz – és a földtani közeg szennyezésének megelőzése, a bekövetkezett határértéket meghaladó szennyezettség káros mértékének csökkentése.

Tekintettel arra, hogy a településen időről időre előfordul, hogy, ezért szükséges egy helyi program kidolgozása a szennyező források feltárása és felszámolása érdekében.

A program leírása:

Az ivóvíz bázisok stratégiai kincset hordoznak, melyek védelmét alapvetően állami szinten kell irányítani és fenntartani. Ez a vízbázis védelmi program folyamatban van esetünkben az országos programot erősítő elemeket kell megtalálnunk. A korábbi programok jelentős része közvetve vagy közvetlenül felszín alatti víz védelmével kapcsolatos célokat szolgált. Ezen programpont során még egyszer célirányosan kiemeljük, hogy fel kell tárnunk azokat az okokat, melyek azt eredményezték, hogy olyan koncentrációban találunk a talajban-, illetve a talajvízben szennyező anyagokat, melyek akár üzemelő vízbázisokat is veszélyeztethetnek.

Várható hatás, eredmények:

Megáll a romlása-, illetve javul a felszín alatti víz minőségének.

Javul a környezet állapota, a térség vonzereje növekszik.

A vízellátás biztonsága növekszik.

Együttműködők:

Önkormányzat

Környezetvédelmi hatóság

Közegészségügyi hatóság

Lehetséges pénzügyi források:

Hazai és Európai Unió források

Önkormányzati források

Üzemeltetői források

Nyomonkövetés:

Javuló vízminőség
Felszámolt szennyező források

4.8. Energiagazdálkodás

4.8.1. Települési energiahatékonysági program

Cél:

Az önkormányzat és intézményeinek energiahatékonysági szempontból történő felmérése és program kidolgozása a racionális energia felhasználás megvalósítására. A program lakossági kiterjesztésének vizsgálata.

A program szükségességének indoklása:

A meg nem újuló energia hordozók árának folyamatos emelkedése, az egyre szigorodó környezetvédelmi, építésügyi előírások mind az energiatakarékosságra ösztönöznek. Az, hogy egy önkormányzat a közvilágításra, az intézményi fűtés korszerűsítésre, a hőszigetelésre, esetleg megújuló energia alkalmazására koncentráljon-e csak a meglévő energia fogyasztó helyek részletes elemzésével dönthető el.

A világ energia fogyasztásának megoszlása szektoronként:

Épületek üzemeltetése:	45 %
Ipar:	20 %
Közlekedés:	20 %
Építőipar	5 %
Egyéb	10 %

A hazai lakossági energia fogyasztás megoszlása:

Fűtés	54 %
Közlekedés	26 %
Melegvíz	11 %
Főzés, háztartás	8 %
Világítás	1 %

Célunk, hogy az önkormányzat is rendelkezzen hasonló tematikájú adatokkal.

A program leírása:

Az önkormányzat által már elkezdett saját-, és intézményi energiafelhasználási, energiahatékonysági, energia veszteségi feltáró program folytatása. A vizsgálat alapján kialakult prioritási rangsor meghatározza a szükséges beavatkozások sorrendjét. A „display” kampány lakossági, valamint teljes intézményhálózatra történő kiterjesztése.

Várható hatás, eredmények:

Nő az energiahatékonyság, csökken a fajlagos felhasználás
Javul a környezet állapota
Megtakarítások keletkeznek

Együttműködők:

Önkormányzat
Vállalkozások
Energiaszolgáltatók

Lehetséges pénzügyi források:

Hazai és Európai Uniós források
Önkormányzati források
Befektetői tőke

Nyomonkövetés:

Energia fogyasztás változása

4.8.2. Megújuló energiahasznosítási program

Cél:

A megújuló energia felhasználásának növelése

A program szükségességének indoklása:

A nyugati államok által felhasznált energia mennyiségén belül egyenletesen nő a megújuló energiahordozók felhasználásának részaránya. Németországban, Hollandiában szélérőművek ezrei és napkollektorok több tízezer négyzetméternyi felülete bizonyítják, hogy a fosszilis energia hordozókkal szemben létezik gazdaságos és egyben környezetbarát megoldás. A biogáz hasznosítására és a biomassa közvetlen hőenergia hasznosítására is egyre több működő példát találunk.

Magyarországgal szemben is Uniós elvárás, hogy a megújuló energia felhasználás részarányát növelni kell. A nem megújuló energia hordozókkal szemben a még viszonylag hosszú megtérülési idő gátolja a megújulók elterjedését, de ez a jelenség rövid időn belül jelentősen megváltozhat:

- a környezetterhelési díjak bevezetésével,
- az energiahordozók árának emelkedésével,
- az állami támogatás mértékének növekedésével.

A program leírása:

A megújuló energiaforrások közül a bio-, a nap-, a geo-, a langyos termálvíz-, és a szélenergia hasznosítására van esély, ezért ezek gyakorlati hasznosításának lehetőségét minden lehetséges eszközzel segíteni kell. Nagy mennyiségű biomassa keletkezik a szennyvíztisztítás, valamint a szilárd kommunális hulladék kezelés területén, melynek hasznosítása perspektivikus lehet.

Várható hatás, eredmények:

Csökken a légszennyezés
Helyi erőforrások felhasználásának az aránya nő
Munkahelyteremtés
Szemléletformálás

Együttműködők:

Önkormányzat
Vállalkozások
Hatóságok

Lehetséges pénzügyi források:

Hazai és Európai Uniós források
Befektetői források

Lakossági források
Önkormányzati források

Nyomonkövetés:

A környezetterhelés csökkenése
Megújuló energiaforrások részarányának változása

4.9. Zöldfelület gazdálkodás

Cél:

A zöldfelületek fejlesztése, karbantartása.

A program szükségességének indoklása:

A település lakosságának közérzetét, minőségi életkörülményeit javítják a zöldterületek, melyek környezetvédelmi, közjóléti és esztétikai szerepet is betöltenek.

A program leírása:

Egységes a településképet meghatározó zöldfelületek kialakítása. A lakossági virágültetés, növényesítés egységes akcióba szervezése. A város zöldfelületekkel összhangban kell kialakítani, fejleszteni, rehabilitálni a játékra, sportolásra lehetőséget nyújtó zöldterületeket.

Várható hatás, eredmények:

A település zöldfelületeinek a mennyisége, minősége növekszik.
Javul a környezet állapota.
Javul az életminőség.
A település vonzereje növekszik.

Együttműködők:

Önkormányzat
Természetvédelmi hatóság
Idegenforgalmi vállalkozások

Lehetséges pénzügyi források:

Hazai és Európai Unió források
Lakossági források
Önkormányzati források
Vállalkozói források

Nyomonkövetés:

A zöld felületek minőségi és mennyiségi növekedése.
Idegenforgalmi mutatók javulása.

4.10. Rendkívüli környezetszennyezés elhárítása és a környezeti kár csökkentése felkészülési program

Cél:

A környezeti kár bekövetkezésének megelőzése, a bekövetkezett káresemény hatásának minimalizálása.

A program szükségességének indoklása:

A településen felhasznált veszélyes anyagról vagy készítményről nincs adat, de nagy biztonsággal feltételezhető, hogy ezek mennyisége csekély. A környezetbiztonság szempontjából jelentős kockázattal járó ipari tevékenység (pl. vegyi üzem) nincs a településen. A katasztrófák, illetve a veszélyes anyagokkal kapcsolatos balesetek esetén a védekezés szabályait az 1999. évi LXXXIV.törvény és a 179/1999.(XII.10.) Kormány rendelet tartalmazzák. Mulasztás, havária, rendkívüli körülmény, természeti katasztrófa még ha esetlegesen is, de veszélyezteti a település környezeti biztonságát, ezért rendkívül fontos a megelőzés, illetve a már bekövetkezett káreseménynél a kárelhárítás.

A program leírása:

A program a település felkészülését biztosítja:

- a, a település környezeti biztonságának érdekében
- b, a katasztrófák, súlyos balesetek elleni védelem esetén

Az „a” esetben a kulcsszó a **megelőzés**, míg a „b” esetében a hathatós, gyors, szakszerű, a lehető legkevesebb kárral járó **beavatkozás**, a bekövetkezett kár mérséklése.

Ad. „a”

A települési önkormányzat környezeti biztonságának érdekében legfontosabb teendő az ún. „veszély térkép” elkészítése, mely tartalmazza:

- a környezeti veszélyeztetés elől védendő területeket és a hozzájuk tartozó, szükséges védőtávolságokat,
- a környezeti veszélyeztetés szempontjából azokat az üzemeket, technológiákat, vállalkozásokat melyek kockázatot jelentenek a környezetre.

Önkormányzati feladatok:

Különböző jogszabályok kötelezik az üzemeket vízkár-elhárítási, katasztrófa elhárítási tervek készítésére, de az önkormányzatok ezekről csekély információval rendelkeznek, ezért célszerűnek tartjuk önkormányzati rendelettel szabályozni az ilyen esemény bekövetkezésekor szükséges teendőket.

Ad. „b”

Ezen események csak részben kezelhetők helyi erővel.

Ilyenek lehetnek:

Környezeti szennyezéssel járó közúti baleset.

Illegális hulladék, vagy veszélyes hulladék elhelyezése

Árvízi helyzet

Járvány vagy járványveszély (humán-, állategészségügyi)

Növényegészségügyi zárlat

Településen kívülről jövő vagy kívülre ható vízszennyezés

Településen kívülről jövő vagy kívülre ható levegőszennyezés

Mivel ezekben az esetekben a beavatkozás eszközszerkezete nem az önkormányzatnál és intézményeinél található, de a szükséges teendők elvégzése a településen történik, ezért szükségesnek tartjuk egy önkormányzati és települési segédlet összeállítását, mely az adott esemény esetén értesítendő hatóságok, hivatalok elérhetőségét, ügyeleti telefonszámait tartalmazza kiegészítve a település által fogadható legfontosabb intézkedésekkel és azok sorrendjével, a felelősök és helyetteseik megnevezésével.

Várható hatás, eredmények:

A település biztonsága növekszik

A havária helyzetből nem következik környezeti kár

Javul a környezet állapota

Együttműködők:

Önkormányzat

Lakosság

Hatóságok

Rendészeti szervek

Katasztrófavédelem

Lehetséges pénzügyi források:

Hazai és Európai Unió források

Katasztrófavédelmi források

Önkormányzati források

Nyomonkövetés:

A megelőzés mérőszámai

4.11. Egyéb programok

A korábban tárgyalt programokon túl van még néhány olyan terület, melynek úgy éreztük, hogy helye van a Települési Környezetvédelmi Programban.

4.11.1. Természet és tájvédelem

Cél:

Minőségi természetvédelem

A program szükségességének indoklása:

A program készítése során olyan természeti értékekkel találkoztunk, melyek - véleményünk szerint - legalább a helyi védelem kategóriát megérdemlik.

A program leírása:

Szükséges teendők:

Érzékeny természeti területek lehatárolása

A természeti értékek közé be nem sorolt értékes területek védelme

Helyi védettség alá helyezendő területek bemutatási feltétel rendszerének kidolgozása

Élőhelyek védelme

A védelemre érdemes természeti értékek feltárása, védettségének biztosítása, megóvása, őrzése, fenntartása, bemutatása

Várható hatás, eredmények:

A környezet állapota javul

A természetvédelmi törvény előírásai teljesülnek

Javul az életminőség

Együttműködők:

Önkormányzat

Lakosság

Hatóságok

Falugazdász

Lehetséges pénzügyi források:

Hazai és Európai Unió források

Önkormányzati források

Nyomonkövetés:

Védett területek kiterjedésének növekedése, állapotának javulása

4.11.2. Tudatformálás, környezettudatos magatartás

Cél:

Olyan társadalmi közeget létrehozni mellyel megvalósíthatók a programok és egy olyan lakossági ökológiai szemlélet kialakítása, mely valójában szolgálja a „gondolkozz globálisan, cselekedj lokálisan” elvet.

A program szükségességének indoklása:

Tapasztalatunk szerint az állampolgárok sok esetben nem tudatosan rombolják környezetüket, hanem sokszor nincsenek tisztában a létező környezetbarát megoldásokkal, vagy azok elérhetőségi lehetőségeivel. Ahhoz, hogy bonyolult környezetvédelmi-, természetvédelmi kérdésekben mind a lakosság, mind a döntéshozók tájékozottak és megfelelő ismeretekkel rendelkezők legyenek, szükség van:

- A regionális és helyi szintű környezeti irányítás fejlesztésére
- Oktatásra, továbbképzésre
- Szemlélet-, és tudatformálásra

A program leírása:

Oktatási, képzési, tájékoztatási programok kidolgozása azzal a céllal, hogy a lakosság számára világos legyen, hogy egyes döntéseknek milyen környezeti következményei vannak és példát adjon a helyes megoldásokra.

Ki kell munkálni a tájékoztatás hatékonyabb formáit, lehetőségeit, illetve tudatosan kell használni a meglévőket.

Fontos a helyi környezet megismerése és az ok-okozati összefüggések felismerése.

Tudatosítani kell a településen élőkben, hogy a környezeti értékek védelme, feltétele a jó életminőség biztosításának.

Megfelelő PR munkával szükséges előkészíteni a megvalósítandó programokat.

Várható hatás, eredmények:

- Környezettudatos átgondolt emberi cselekvés
- Életminőség javulása
- Környezetterhelés csökkenése
- Környezetvédelmi problémák, megoldások megértése, elfogadása

Együttműködők:

- Önkormányzat
- Vállalkozások
- Lakosság
- Oktatási intézmények
- Civil szervezetek

Lehetséges pénzügyi források:

Hazai és Európai Unió források
Önkormányzati források (Helyi Környezetvédelmi Alap)

Nyomonkövetés:

Kiadványok, rendezvények száma
Programokon, akciókon résztvevők száma
Környezetterhelés csökkenése

4.11.3. Intézményi háttér program

Cél:

A program megvalósításához szükséges intézményi háttér megerősítése

A program szükségességének indoklása:

Ahhoz, hogy a programok megvalósítása szakszerűen folyjék szükséges egy team működtetése. Ehhez a teamhez célszerűnek látszik

a falugazdász (van)

a kistérségi menedzser (van)

kommunikációs szakember (van)

építész szakember (van)

pályázat kezelésben jártas szakember (van)

és egy, vagy több környezetvédelmi szakember (egy van csak; más hasonló nagyságú városokban több szakember dolgozik ezen a szakterületen) összehangolt munkáját megteremteni. Az összhang ideális megteremtéséhez a team munkáját célszerű egy irodavezető felügyelete-, irányítása alá vonni.

A menedzseri teamtől a fejlesztésekkel kapcsolatos elvárás:

Programok karbantartása, felügyelete, összehangolása

Tenderkiírások készítése, pályáztatás

További fejlesztési programok kidolgozása, kidolgoztatása

Szaktanácsadás, pályázatok figyelése, kapcsolattartás a hatóságokkal, szakmai szövetségekkel, civil szervezetekkel

Információs szolgálat működtetése

A program leírása:

A programok menedzselését az önkormányzati menedzsment végzi a megfelelő szakterülethez tartozó tervezők, kivitelezők, szakértők és hatóságok bevonásával. A programhoz biztosítani kell a technikai, anyagi feltételeket.

Várható hatás, eredmények:

A programok gördülékeny, szakszerű megvalósítása.

Eredményes pályázatok.

A szakmai színvonal erősödése az önkormányzati környezetvédelmi munkában.

Együttműködők:

Önkormányzat

Megyei Önkormányzat

Falugazdász

Kistérségi menedzser

Környezetvédelmi szakember

Építész szakember
Kommunikációs szakember
Civil szervezetek
Lakosság

Lehetséges pénzügyi források:

Hazai és Európai Uniós források
Önkormányzati források

Nyomonkövetés:

Megvalósult programok száma
Új rendeletek száma
Pályázatok eredményessége

5. ÖSSZEFOGLALÓ ÉRTÉKELÉS

Eger Város Települési Környezetvédelmi Programjának készítése során arra törekedtünk, hogy feltárjuk a település környezetállapotát érő hatásokat és ezek alapján a környezetvédelméről szóló törvény előírásainak megfelelő programot készítsünk.

A program egy középtávú intézkedési terv hat éves időszakra, melyet két évente javasunk felülvizsgálni, értékelni.

A program megvalósításával elérhető lesz, hogy egy eddig is vonzó, természeti értékek szempontjából meghatározó település még vonzóbb legyen az idegenek számára és egyre inkább megtartó erejű az ott lakók számára.

Eger, 2010. november

6. FELHASZNÁLT SZAKMAI ANYAGOK, SZAKIRODALOM

1. Heves megye statisztikai évkönyve, 2008, KSH
2. Eger Kistérségének Környezetvédelmi Programja
3. Eger Város Integrált Városfejlesztési Stratégiája
4. Eger Város Településfejlesztési Konceptiója
5. Heves Megye fejlesztésének középtávú stratégiai programja
6. Heves megye szilárd hulladékgazdálkodásának koncepciója, KEVITERV Eger Kft.
7. Eger Város Szerkezeti Terve
8. Heves megye szennyvíz-elhelyezési koncepció, ÉVÍZIG
9. Öt gömöri település környezetvédelmi programja, Ökológiai Intézet
10. Elképzelések 10000 lakosnál nagyobb települések környezetvédelmi programjának kidolgozásához, ÖKO 1997. 1-2. szám Magyar Emőke - dr. Tombác Endre
11. A településfejlesztés és a környezetvédelem összekapcsolása, ÖKO 1996. 3-4. szám dr. Tombác Endre-dr. Gergely Erzsébet
12. Környezetvédelmi szempontok beépülése a regionális fejlesztési tervekbe, ÖKO 1997. 3-4. szám dr. Tombác Endre - Magyar Emőke
13. Önkormányzati Környezetvédelmi Kézikönyv, 2001, Magyarországi Zöldkereszt Egyesület
14. Országos Hulladékgazdálkodási Terv
15. Országos Környezetvédelmi Program